

Народна банка на Република Македонија

**Месечна информација
11/2010**

декември, 2010 година

С О Д Р Ж И Н А

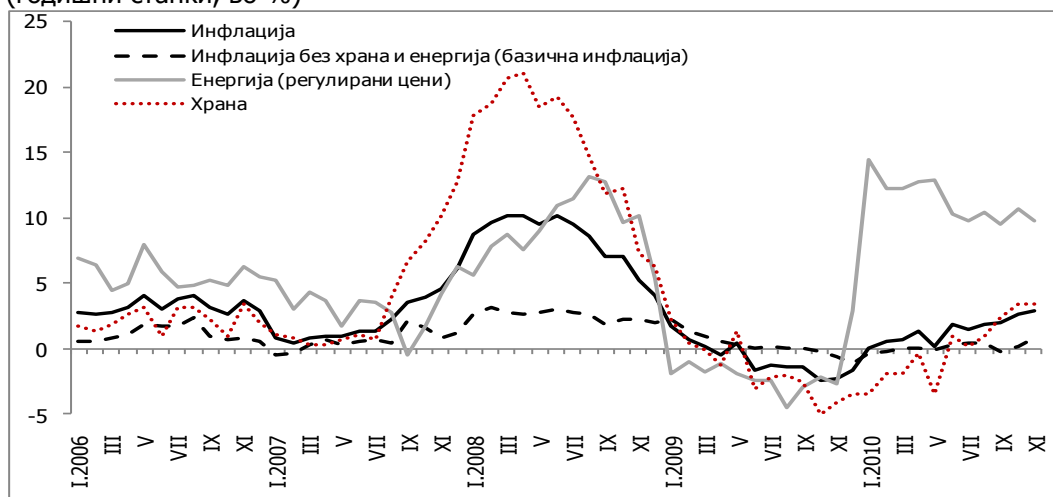
1. Цени.....	3
2. Плати и вработеност.....	5
3. Економска активност	7
3.1 Останати високофреквентни податоци и показатели	9
4. Биланс на плаќања	13
5. Монетарни агрегати.....	21
6. Кредити на банките	24
7. Каматни стапки	26
Статистички прилог.....	29

1. Цени

Трендот на умерено зголемување на општото ниво на **потрошувачките цени**, што започна од август 2010 година, продолжи и во ноември 2010 година. Така, цените во ноември во однос на претходниот месец се зголемија за 0,4%. Ваквото зголемување на потрошувачките цени главно се должи на повисоките цени на храната (раст од 0,5%, заради повисоките цени на зеленчукот, јајцата, преработките од месо и рибата, при пониски цени на овошјето). Дополнително влијание врз вкупната месечна инфлација имаа и нагорното движење на цените на средствата за хигиена, на нафтените деривати, како и на цените на комунално-станбените услуги¹. **На годишна основа**, растот на индексот на потрошувачки цени во ноември 2010 година изнесуваше 2,9%² (2,7% во октомври 2010 година). **Просечната стапка на инфлација** за периодот јануари - ноември 2010 година достигна 1,4% (1,3% за првите десет месеци).

Базичната инфлација (инфлација без храна и енергија) продолжи да се зголемува во ноември 2010 година и изнесува 0,3% на месечна основа. Месечниот раст главно се должи од растот на цените на средствата за хигиена и на цените на комунално-станбените услуги. На годишно ниво, во ноември 2010 година базичната инфлација изнесува 0,8%³ (0,2% во октомври 2010 година). Во периодот јануари-ноември 2010 година просечната базична инфлација и натаму е стабилна и се движи околу нулата (0,1%).

Графикон 1
Вкупна и базична инфлација
(годишни стапки, во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

¹ Порастот на цените во оваа категорија во ноември се должи на зголемување на цената на услугите за собирање, изнесување, транспортирање и депонирање на комунален цврст и технолошки отпад, со исклучок на Скопје, каде што ваквата промена беше извршена во октомври.

² Во услови на стабилен придонес на цените на храната, како најзастапена категорија, малото засилување на годишната инфлација главно се должи на порастот на цените на комунално-станбените услуги, средствата за хигиена и цените на храната и пијалациите во угостителските објекти.

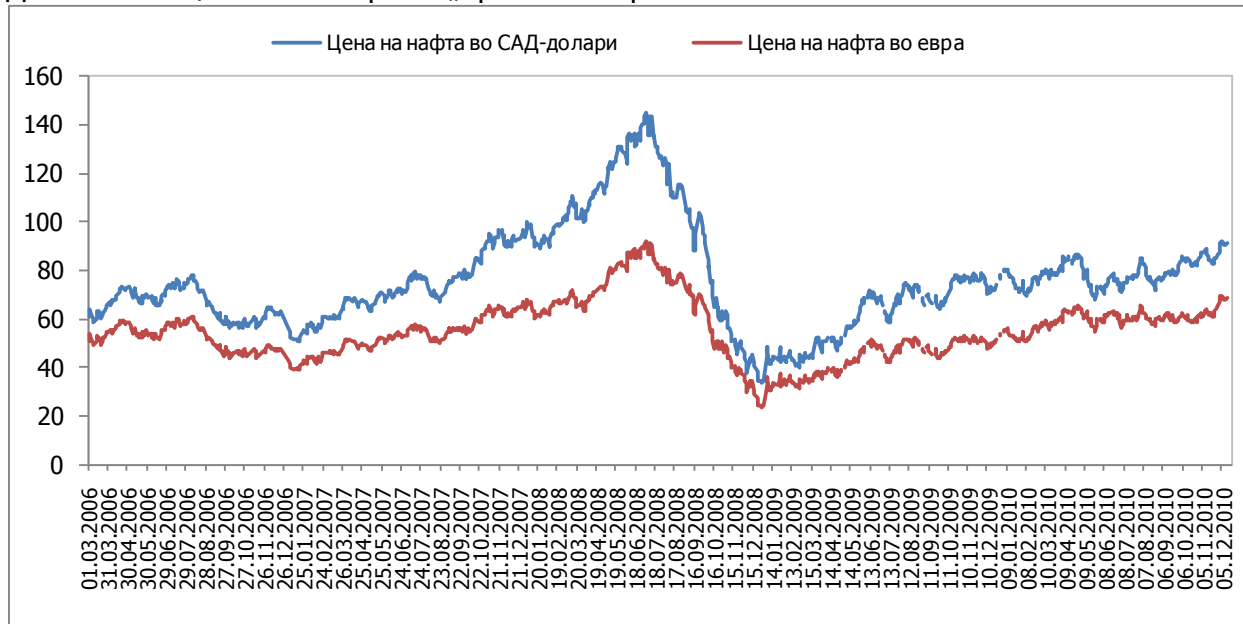
³ Повисоките цени на комунално-станбените услуги, растот на цените на услугите во хотелите и рестораните, како и повисоките цени на тутунот ја придвижуваат базичната инфлација во нагорна насока.

Остварената годишна стапка на инфлација во ноември 2010 година (2,9%) е пониска од проектираната (3,2%), поради помалиот раст кај цените на храната. Сепак, остварувањата во периодот октомври - ноември се во рамки на последните проекции на НБРМ за годишен раст на потрошувачките цени од 2,9% во последниот квартал на 2010 година.

Цената на нафтата продолжи да расте и во ноември 2010 година достигна просечно ниво од 85,9 САД-долари за барел, што во споредба со нивото од претходниот месец (83,7 САД-долари за барел) претставува раст од 2,6%. Порастот на цената на нафтата е главно предизвикан од намалувањето на глобалните залихи на нафта, вестите за порастот на трговијата на мало во САД, како и за сведувањето на новите барања за надоместок во случај на невработеност во САД на најниско ниво во последните две години. Растот на цената на суровата нафта и на нафтените деривати на светските берзи продолжи и во првата недела од декември, што заедно со депрецијацијата на денарот во однос на САД-доларот услови на 06.12.2010 година Регулаторната комисија за енергетика (РКЕ) да донесе одлука за зголемување на рафинериските и малопродажните цени на нафтените деривати во просек за 3,2% и 2,1%, соодветно. Цената на нафтата продолжи да расте и во изминатиот двонеделен период, достигнувајќи 91,2 САД-долари за барел (рекордно ниво од октомври 2008 година наваму). Ваквото нагорно поместување на цената ги одразува очекувањата за зголемена побарувачка на нафта на брзорастечките економии. Имајќи ги предвид зголемувањето на цената на нафтата (5,5%), како и депрецијацијата на денарот (0,1%) во однос на американскиот долар, во споредба со претходниот двонеделен период, РКЕ на 20.12.2010 година донесе одлука за зголемување на рафинериските и на малопродажните цени на нафтените деривати во просек за 5,93%, односно за 4,28%.

Графикон 2

Движење на цената на нафтата „брент“ за барел

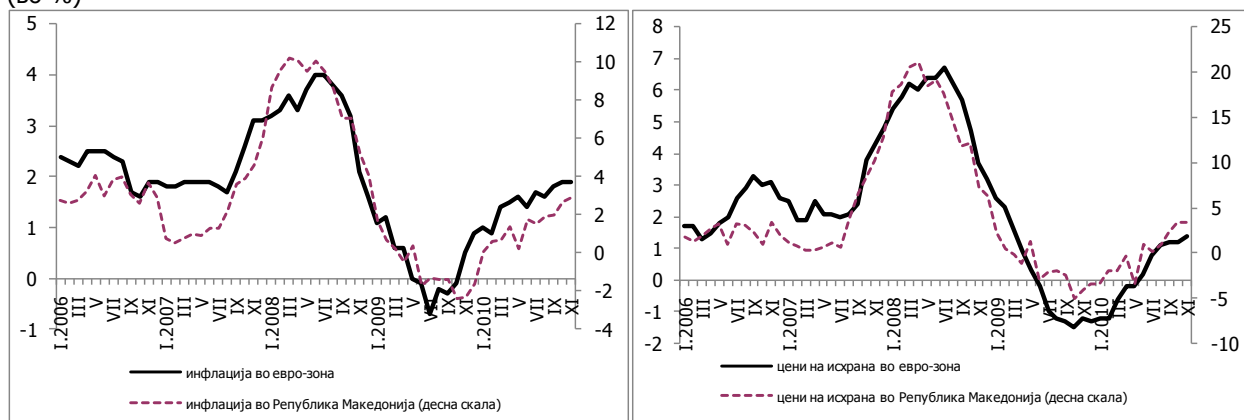

Извор: Управа за информации за енергетиката (The Energy Information Administration) - статистичка агенција на Министерството за енергетика на САД.

Потрошувачките цени во евро-зоната во ноември 2010 година се речиси непроменети на месечна основа. Годишната стапка на инфлација во евро-зоната во ноември се задржа на нивото од 1,9%, главно условена од повисоките цени на горивата за транспорт, нафтата за домаќинство и на гасот. Збирната стапка на инфлација во евро-зоната во периодот јануари-ноември 2010 година изнесува 1,5%.

Графикон 3

Годишни стапки на инфлација и цени на исхрана во евро-зоната и во Македонија (во %)

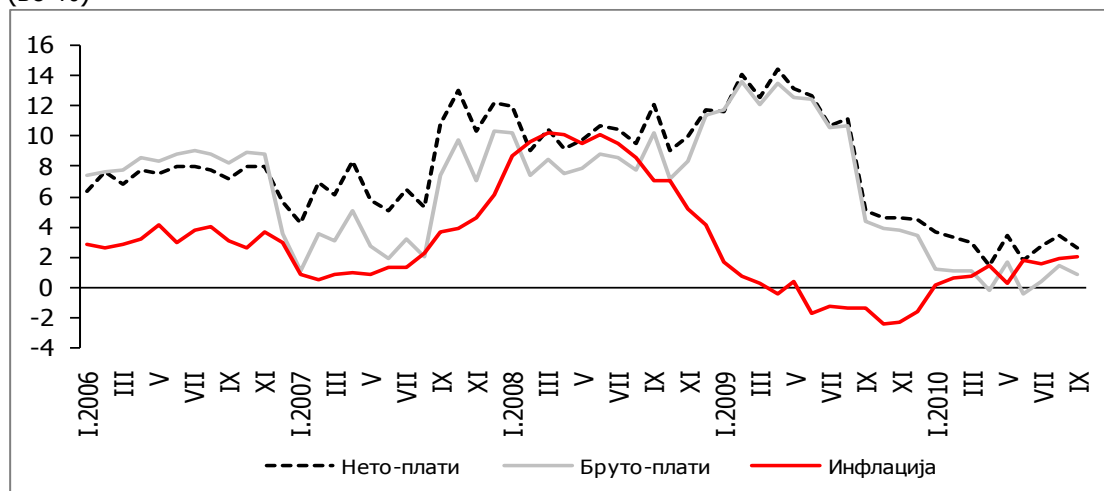
Извор: Еуростат и ДЗС.

2. Плати и вработеност

Во септември 2010 година, номиналните просечни **нето и бруто-плати не забележаа позначителни промени во однос на претходниот месец (минимален раст од 0,1% и 0,2%, соодветно)**, што во реални показатели претставува нивна стагнација. Анализирano по одделни сектори, во земјоделството е забележан пад на нето-платата (од 0,9%), во индустријата платата е речиси непроменета, додека пораст е забележан кај услугите (0,5%). На ниво на гранки, најголемо месечно зголемување на нето-платата е забележано кај здравството и кај другите комунални, културни и услужни активности (пораст од 1,4%). Поизразен месечен пад е забележан кај платите во образованието (од 2%) и рибарството (од 1,9%).

Графикон 4

Годишни стапки на раст кај платите* и инфлацијата
(во %)

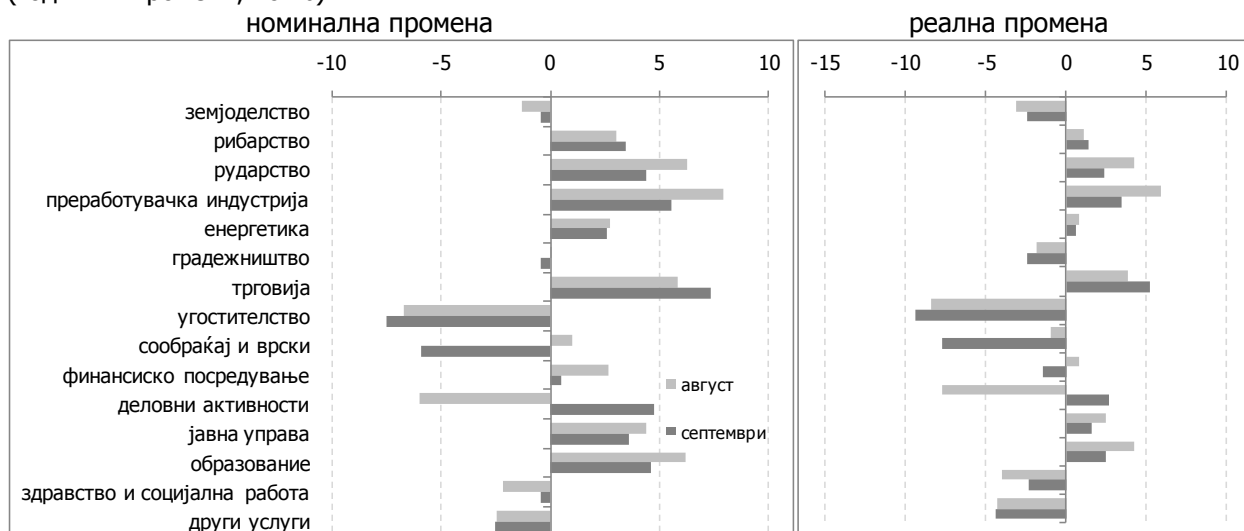
* За 2009 година, прикажани се коригираните стапки на раст.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

На годишно ниво, нето-платата е номинално повисока за 2,5%, што претставува забавување во однос на просечната стапка на раст на нето-платата во периодот јануари-август 2010 година (2,8%). Бруто-платата на годишно ниво бележи номинален раст од 0,9%. Засилувањето на инфлацијата на годишно ниво во септември услови значително забавување на реалниот раст на нето-платите (0,5%) и продлабочување на реалниот пад на бруто-платите (-1,1%). **Во однос на декември 2009 година**, во септември 2010 година просечната нето-плата бележи номинален раст од 0,3%, додека бруто-платата е пониска за 1,1%. **Збирно**, во првите девет месеци од годината, нето и бруто-платите се повисоки за 2,8%, односно 0,8%, номинално (за 1,7%, односно -0,3%, реално).

Графикон 5

Просечна нето-плата по сектори
(годишни промени, во %)

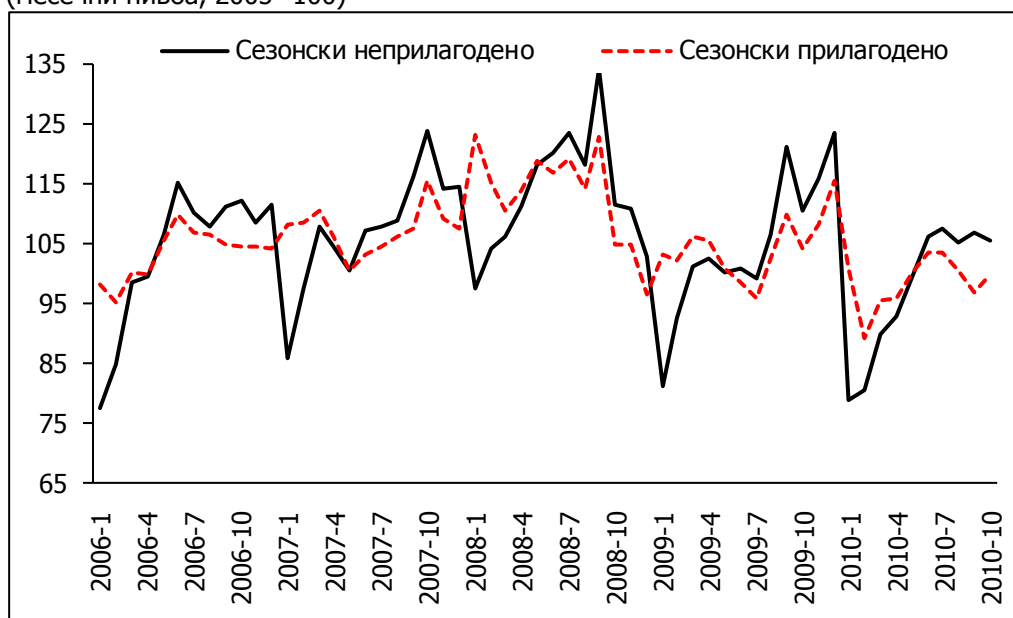

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на НБРМ.

3. Економска активност

Во октомври 2010 година, индустриското производство се намали за 1% во споредба со претходниот месец (пораст од 2,4% според сезонски прилагодените податоци), при што дванаесет од вкупно дваесет и четири гранки остварија пад, што претставува околу 53% од вкупниот индекс. Месечниот пад во најголем дел се должи на намаленото производство на прехранбени производи и пијалаци⁴, на тутунски производи и на производството во издавачката дејност. Од друга страна, поради ниската споредбена основа, значителен месечен пораст забележа производството на нафтни деривати⁵ и на електрична енергија⁶.

Графикон 6
Индекс на индустриско производство
(месечни нивоа, 2005=100)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

На годишна основа, во октомври 2010 година кај индустриското производство е забележано забавување на падот на 4,4% (11,9% во септември). Притоа, намалено производство е забележано кај девет од вкупно дваесет и четири гранки, коишто сочинуваат околу 50% од индексот. И во овој месец, падот во индустријата во најголем дел произлегува од намаленото производството на метални производи во металопреработувачката фаза (пад од 60,4%), заради високата споредбена основа⁷. Сепак, негативните движења делумно беа неутрализирани со позитивните остварувања кај производството на основни метали, тутунски производи, производство на облека и крзно и на други сообраќајни средства (делови за шински возила). **На збирна**

⁴ Падот кај оваа гранка се должи на намаленото производство на пијалаци.

⁵ Од средината на септември 2010 година, капацитетот беше затворен заради ремонт, застојот траеше 22 дена, до 5 октомври 2010 година.

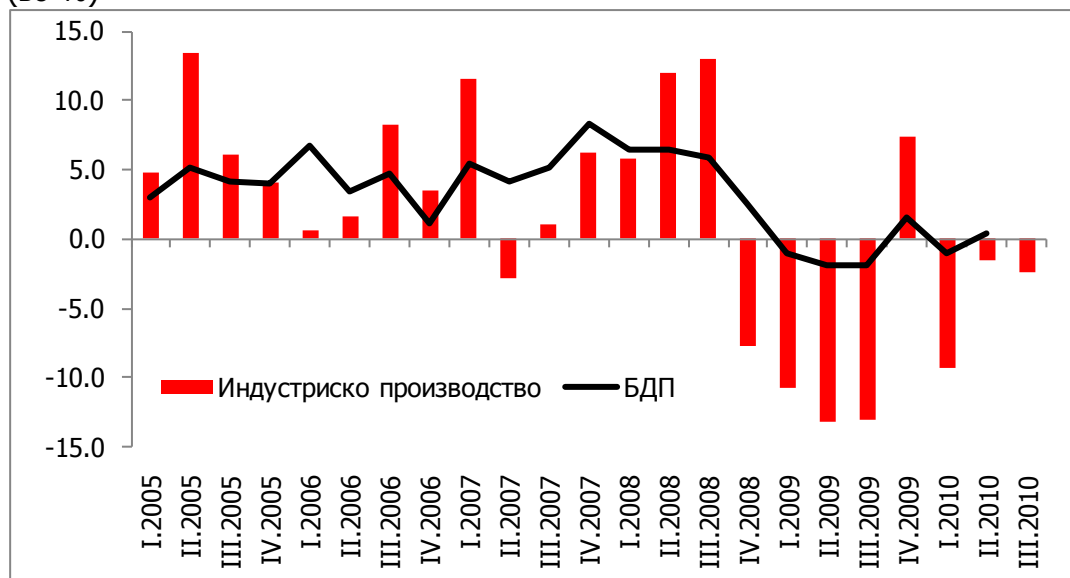
⁶ Месечниот раст произлегува од зголеменото производство на хидроцентралите, во услови на поволна хидролошка состојба во земјата.

⁷ Во периодот август-декември 2009 година, оваа гранка забележа значително зголемување на производството заради извоз на косовскиот пазар.

основа, во периодот јануари-октомври 2010 година, падот на индустриското производство се задржа на нивото од 4,2%.

Графикон 7

Годишни стапки на промена на индустриското производство и БДП
(во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

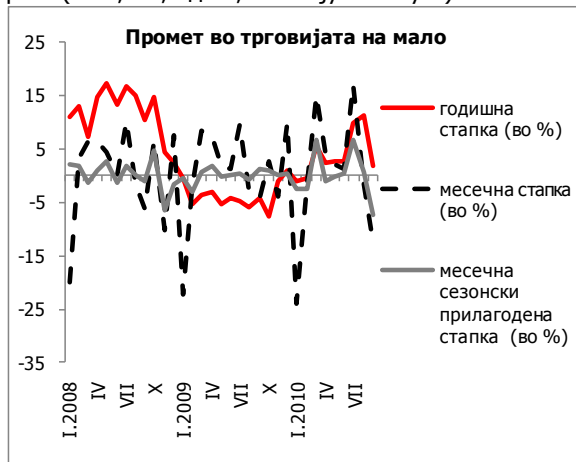
Оцените на раководителите од преработувачката индустрија⁸ за нивната тековна економска состојба во октомври 2010 година се понеповолни во однос на претходниот месец, со што беше прекинат шестмесечниот нагорен тренд. Притоа, просечното искористување на производствените капацитети е речиси на истото ниво од септември. Во октомври, помал број од испитаниците ја посочиле недоволната странска побарувачка како ограничувачки фактор за зголемување на производството. Очекувањата на раководителите за обемот на производството во наредниот период, од мај 2010 година наваму, имаат постојан надолан тренд, така што и нивните очекувања за последниот квартал од годината, иако позитивни, се сепак понеповолни во однос на изминатиот период.

⁸ Од Анкетата за деловните тенденции во преработувачката индустрија на ДЗС од октомври 2010 година.

3.1 Останати високофреквентни податоци и показатели

Од аспект на останатите сектори од економијата, движењата во септември 2010 година условија забавување на годишниот раст кај трговијата и градежништвото, а забрзување на годишниот раст кај телекомуникациите.

Месечен пад на прометот во **трговијата на мало** во септември од 7,4% (сезонски прилагодено) и значително забавување на годишната стапка на раст (на 1,8%, од 10,6% во јули-август)...

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

....при пораст на **прометот во трговијата на големо** за 1,8% (сезонски прилагодени податоци) и умерено забавување на годишниот раст (на 8,4%, од 12,3% во јули-август).

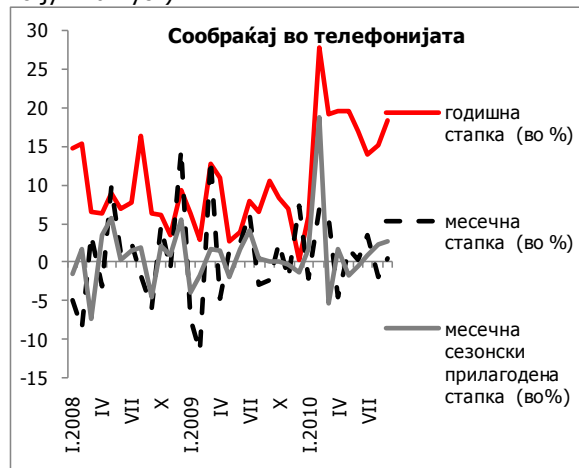
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Месечно намалување на вредноста на извршените работи во **градежништвото** од 10,8% (сезонски прилагодено) и значително забавување на годишниот раст (5,5%, наспроти растот од 54%, во просек, во претходните два месеца)...

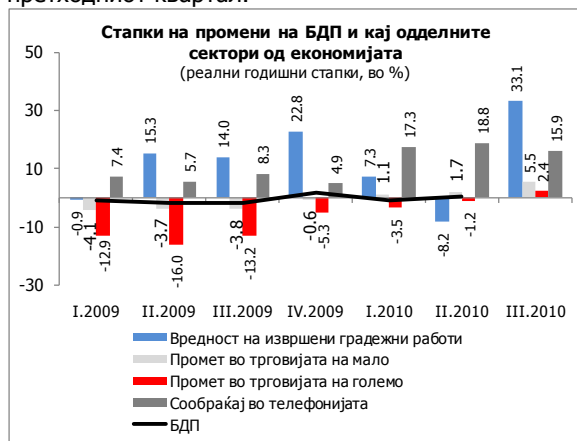
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

...додека телекомуникациите бележат месечен пораст од 2,6% (сезонски прилагодено), а годишниот раст достигна 18,5% (наспроти 14,6% во јули-август)...

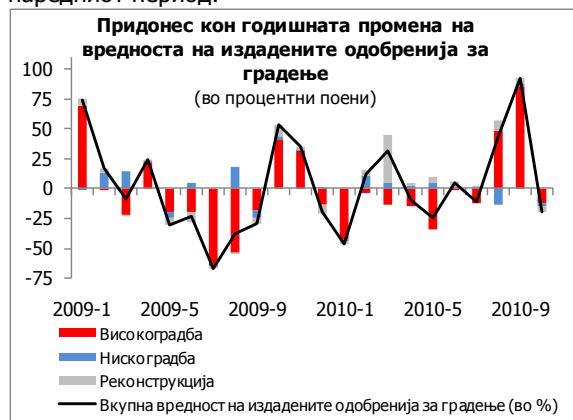
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

...сепак остварувањата во третиот квартал на 2010 година кај овие сектори на годишна основа главно се поповолни во однос на претходниот квартал.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Значителен пад на вредноста на издадените одобренја за градење во октомври 2010 година од 19,3% на годишна основа, што упатува на неповолни движења во градежништвото и во наредниот период.

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Расположливите податоци за индикативните категории за побарувачката укажуваат на раст на економската активност во третото тримесечје, што е во согласност со проекцијата од октомври. Движењето на индикативните категории во третиот квартал на 2010 година упатува на постепено заживување на **личната потрошувачка**, што е во согласност со очекувањата за посилен годишен раст на личната потрошувачка во третиот квартал во однос на вториот квартал. Динамиката на расположливите податоци за октомври 2010 година укажуваат на годишен пад на личната потрошувачка во последниот квартал, што исто така главно е во согласност со проекциите.

Индикативни категории за личната потрошувачка (реални годишни стапки, во %)									
Период/Показател	Лична потрошувачка	Кредити на население	Просечна нето-палта	Приватни нето-	Пензии	Траговија на мало	Приходи од ДДВ	Увоз на стоки за широка	Домашно п-во на потрош.
Кв.1	-0,7	0,0	3,1	113,4	3,1	1,1	0,1	2,6	-10,4
Кв.2 2010	0,1	1,7	1,3	34,2	2,8	1,7	23,4	16,5	-8,1
Кв.3	/	2,0	0,8	4,4	0,4	5,5	5,6	19,9	10,0
окт.	/	1,6	/	/	-0,1	/	-2,2	-1,5	6,0

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Во третиот квартал има јасни сигнали за позитивна динамика на **инвестициската активност**, во согласност со очекувањата. По подолг период, за првпат е остварен раст кај странските директни инвестиции⁹ и кај увозот на производи за инвестиции, како сигнал за пораст на инвестициите во основни средства. Расположливите податоци од октомври упатуваат на засега поизразено потфрлање кај државните инвестиции и увозот на инвестициски стоки во однос на очекувањата, како и нешто послаба кредитна поддршка, но засега тешко може да се даде општ заклучок за движењето на инвестициите во четвртото тримесечје за коешто е проектиран годишен раст.

Индикативни категории за инвестициската активност (реални годишни стапки, во %)								
Период/Показател	Бруто инвестиции	Долгорочни кредити на претпријатијата	Странски директни инвестиции	Државни капитални инвестиции	Увоз на средства за работа	Извршени градежни работи	Домашно производство на капитални п-ди	Залихи на готови производи во индустријата
Кв.1 2010	-49,5	4,6	-61,7	24,2	-35,4	7,3	-34,1	-3,3
Кв.2 2010	11,5	7,9	-82,5	-26,3	-12,2	-8,2	-24,9	-16,5
Кв.3 2010	/	8,4	25,8	73,3	1,4	33,1	-23,0	3,2
окт. 2010	/	6,0	/	-10,2	-20,4	/	1,4	/

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Показателите за **јавната потрошувачка** упатуваат на нејзин мал негативен придонес кон економскиот раст во третиот квартал. Остварувањата во октомври главно се во согласност со проекциите за годишен раст во последниот квартал на 2010 година.

Индикативни категории за јавната потрошувачка (реални годишни стапки, во %)						
Период/Показател	Јавна потрошувачка	Плати	Стоки и услуги	Фонд за здравство	Трансфери до локалната власт	Останато (ПИОМ, АВРМ, АП и останато)
Кв.1 2010	-2,2	3,1	5,3	-2,9	-1,5	30,1
Кв.2 2010	-9,3	-3,4	-27,5	-2,4	11,6	-10,8
Кв.3 2010	/	-3,1	5,0	8,3	0,8	19,5
окт. 2010	/	-4,3	25,3	-1,7	-2,8	27,9

Извор: Министерство за финансии и пресметки на НБРМ.

Остварувањата кај **нето-извозот**, врз основа на податоците од надворешнотрговската размена за третиот квартал, и натаму упатуваат на негативен придонес кон економскиот раст. Првичните индикации за нето извозната побарувачка,

⁹ Се однесува на СДИ во вид на акционерски капитал.

според податоците од октомври, упатуваат на засега нешто послабо остварување кај увозот во однос на очекувањата.

Графикон 8

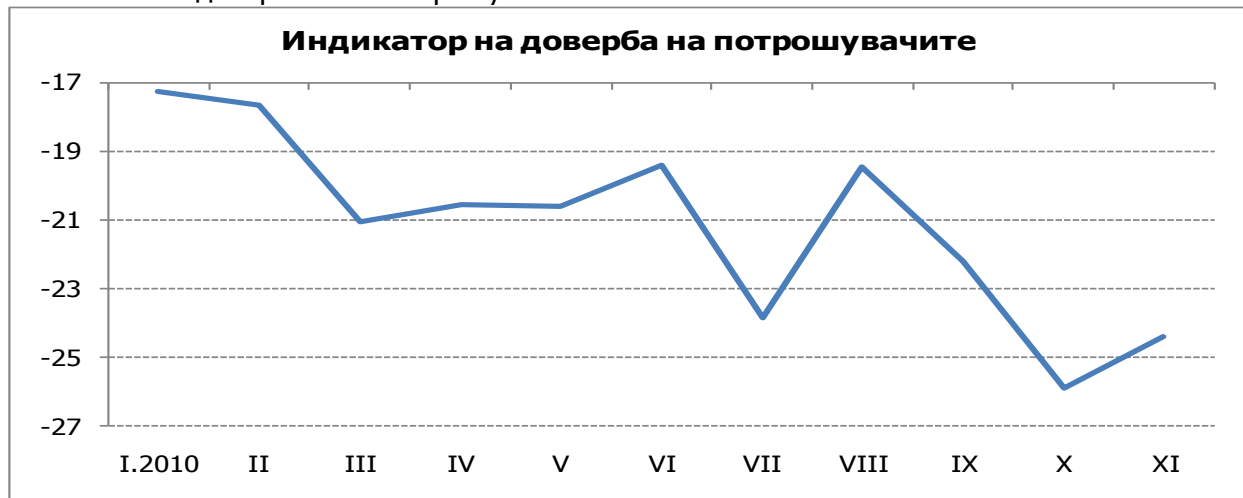

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Во ноември 2010 година, **показателот на доверба**¹⁰ покажува поповолни очекувања на домаќинствата, во услови на значително поповолни очекувања за финансиската состојба и за штедењето на домаќинствата во следните дванаесет месеци.

Графикон 9

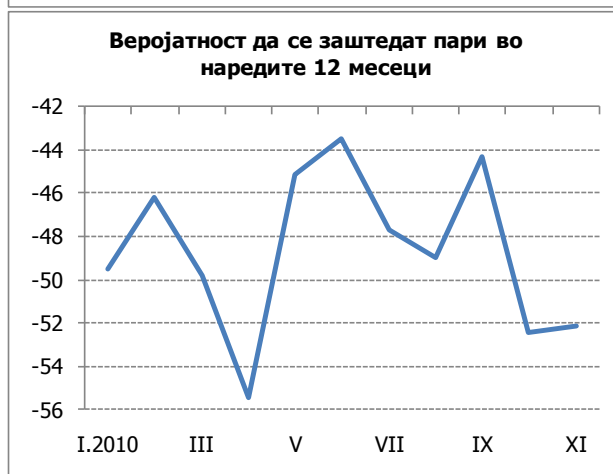
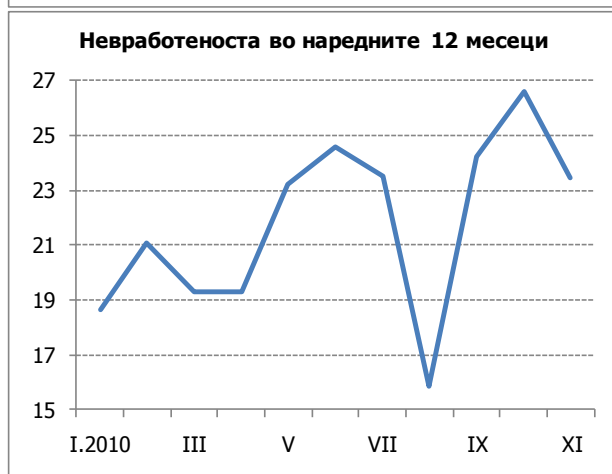
Показател на довербата на потрошувачите¹¹

¹⁰ Од Анкетата за мислењето на потрошувачите на ДЗС од ноември 2010 година.

¹¹ Показателот на доверба во Анкетата за мислењето на потрошувачите се пресметува како аритметичка средина од балансите (изразени во процентни поени) на одговорите на прашањата за финансиската состојба на домаќинствата, општата економска состојба на земјата, очекувањата за невработеноста и штедењето во наредните дванаесет месеци.

Показател на довербата на потрошувачите

Извор: Државен завод за статистика.

4. Биланс на плаќања

Во услови на задржана поволна динамика на тековните трансфери и извозот, во третото тримесечје од 2010 година е остварен суфицит на тековната сметка на билансот на плаќања во износ од 84,2 милиона евра, или 1,2% од БДП. И покрај тоа што проекцијата на Билансот на плаќања од октомври 2010 година¹² претпоставуваше остварување суфицит во третото тримесечје на годината, оствареното ниво е значително повисоко од проектираното (за 52,6 милиони евра). Главен фактор на отстапувањето е трговската размена на стоки, во чиешто рамки извозот забележа подобро остварување од очекуваното, а увозот беше под проектираното ниво. Ваквите движења се одразија во понизок трговски дефицит од очекуваниот и воедно, укажаа дека позитивните стимули од надворешната побарувачка се задржаа и беа посилни од очекуваните, додека домашната побарувачка и понатаму бавно закрепнува. Имено, дефицитот во размената на стоки забележа квартално стеснување, при задржан раст на извозот и речиси непроменет увоз, но анализирано од годишен аспект, веќе втор квартал по ред бележи проширување, заради повисокиот апсолутен раст на увозот од извозот на

¹² Проекцијата ги инкорпорира остварувањата во трговската размена на стоки заклучно со август 2010 година и нето-приливите од ефективата заклучно со септември 2010 година.

стоки. Кај најзначајната ставка за финансирање на трговскиот дефицит, тековните трансфери, остварувањата незначително ги надминаа проекциите. Приватните трансфери во анализираното тримесечје го достигнаа историски највисокото квартално ниво од 412,7 милиони евра и раст на квартална и на годишна основа, со што продолжи позитивниот тренд започнат од вториот квартал на 2009 година. Од аспект на останатите компоненти од тековната сметка, позитивното салдо кај услугите беше пониско од проектираното, додека кај доходот беа остварени пониски нето-одливи од проектираните. Дефицитот кај доходот забележа квартално проширување, но во споредба со истиот период од 2009 година значително е намален. Тоа се должи на базниот ефект, односно на високата споредбена основа од претходната година.

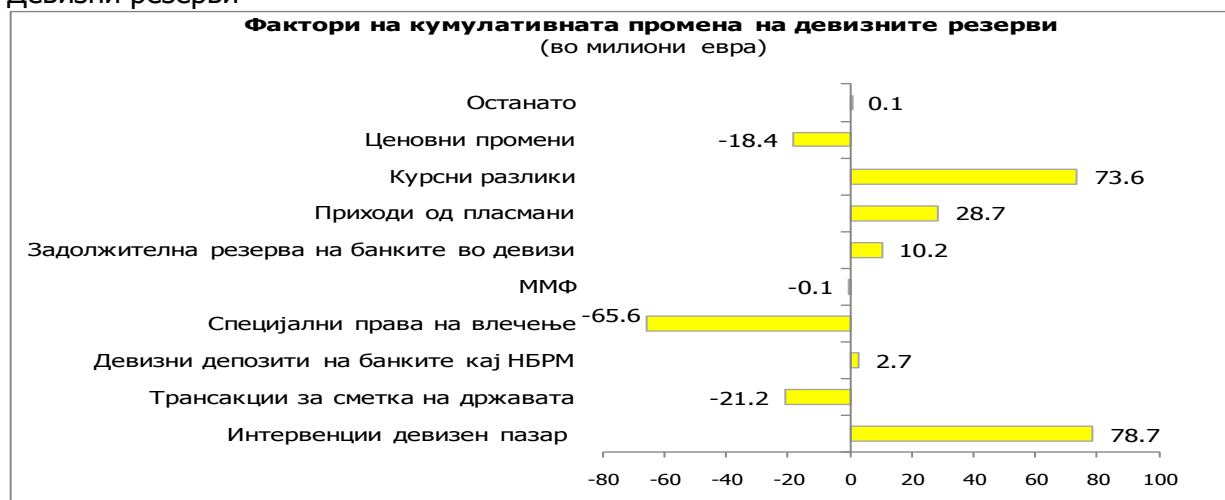
Сепак, дел од поволните остварувања во тековната сметка беа неутрализирани од неповолните тенденции во капиталната и финансиска сметка¹³. Имено, во третото тримесечје на 2010 година беа забележани нето-одливи во износ од 61,2 милиона евра. Интензитетот на остварувањето на капиталните нето-одливи беше значително посилен од проектираниот со проекцијата на Билансот на плаќања од октомври 2010 година (за 44 милиони евра), што во основа произлегува од движењата во септември. Главни фактори на отстапувањето се двојно повисоките нето-одливи врз основа на трговски кредити и пониските приливи врз основа на долгорочно задолжување на приватниот сектор. Од друга страна, позитивни отстапувања беа забележани кај краткорочното задолжување, каде што наместо проектираните нето-одливи, во третото тримесечје се остварија нето-приливи. Во анализираното тримесечје, како што беше и оценето според проекцијата, дојде до дополнително зголемување на девизните средства во странство од страна на домашните банки, а одливи преку ставката „валути и депозити“ беа забележани и кај останатите сектори. Од аспект на директните и портфолио-инвестициите, поголеми отстапувања во однос на проекцијата не се забележани. Во истиот период од 2009 година беа остварени високи нето-приливи (од 254,9 милиони евра), главно заради издадената втора еврообврзница на меѓународниот пазар на капитал од страна на државата и повлечените специјални права на влечење од квотата во ММФ.

Тенденциите во билансот на плаќања заклучно со третото тримесечје на годината укажаа на тоа дека постои можност дефицитот во тековната сметка за 2010 година да биде понизок од проектираниот, но воедно, и нето капиталните приливи да бидат пониски од планираните. Со тоа се потврдува констатацијата дека во текот на 2010 година домашната побарувачка сè уште е ниска и не создава притисоци врз увозот, додека надворешната побарувачка се јавува како главен носител на растот. Салдото во тековните трансакции воедно покажува дека односот штедење - инвестиции постепено се балансира, заради зголемената склоност кон штедење, односно намалената потрошувачка.

¹³ Се однесува на промени коишто ги исклучуваат промените во официјалните резерви.

Анализирано на збирна основа, во деветте месеци на 2010 година, дефицитот на тековната сметка на билансот на плаќања се сведе на 33,2 милиона евра, или 0,5% од БДП, што е значително пониско ниво од дефицитот во истиот период од 2009 година (од 5,3%). За подобрување на салдото во најголем дел делуваа повољните тенденции кај тековните трансфери (конкретно, нето-откупот на девизи на менувачкиот пазар) и стеснувањето на дефицитот во размената на стоки, а нешто помал придонес имаше и повисокиот суфицит во размената на услугите. Исклучок претставуваа нето-одливите од доход, коишто беа повисоки на годишна основа. **Збирните нето-приливи на капиталната и финансиската сметка (без официјални резерви) изнесуваа 70,6 милиони евра¹⁴, или 1% од БДП, со што овозможија покривање на дефицитот на тековната сметка.** Најголем дел од капиталните нето-приливи се остварени врз основа на странски директни инвестиции и преку заеми во странство. Странските директни инвестиции во најголем дел потекнуваат од новите вложувања во акционерски капитал и од зголемување на меѓукомпанискиот долг, додека во помал дел се однесуваат на реинвестираната добивка. Кај заемите, нето-приливите во најголем дел се заради задолжувањето на приватниот сектор, коешто е повеќе во полза на долгорочните кредити. Наспроти тоа, високи капитални нето-одливи се забележани врз основа на валути и депозити. Во споредба со истиот период од претходната година, нето-приливите на капиталната и финансиска сметка беа пониски за 4,3 п.п. од БДП, во услови на намалување на повеќето ставки на финансирање. Исклучок е задолжувањето врз основа на заеми, коешто бележи годишно зголемување, со подеднаков придонес на новото задолжување на краток и долг рок.

Графикон 10
Девизни резерви

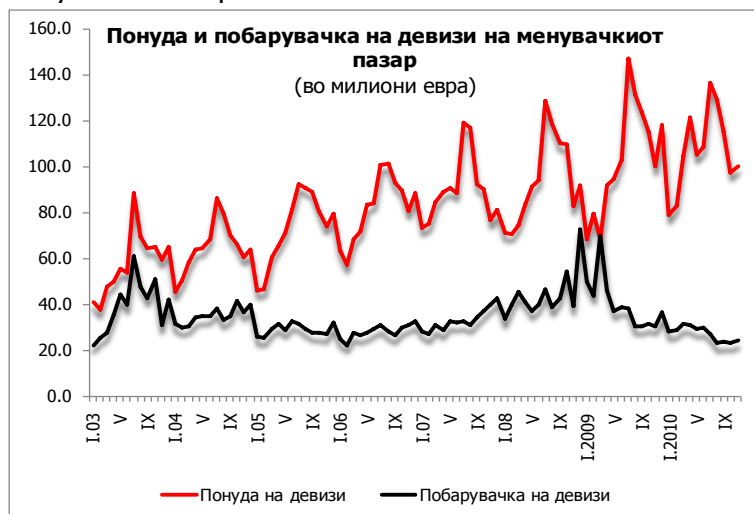

Повољните движења во билансот на плаќања и позитивниот ефект од остварените курсни разлики се одразија и врз нивото на девизни резерви. Според последната состојба од 30.11.2010 година, бруто девизните резерви изнесуваат 1.686,1 милион евра, што е пораст од 88,6 милиони евра во однос на

¹⁴ Вклучува и достасани неплатени обврски, користења и отплати во односите со ММФ и валути и депозити (монетарни власти).

Графикон 11

Менувачки пазар

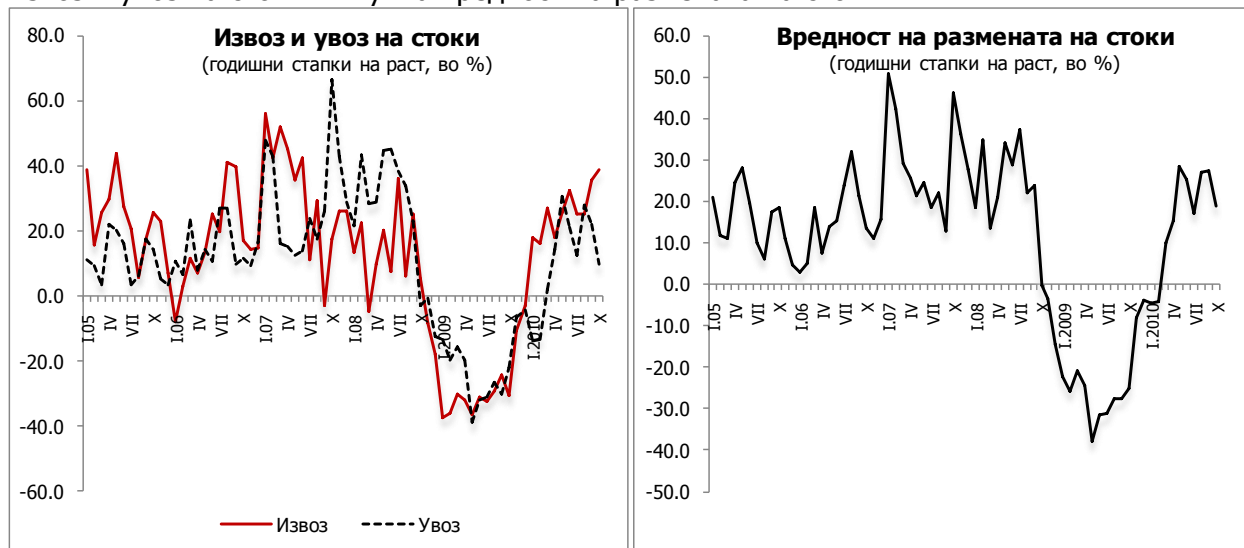
натфрлање на октомвриската проекција. Воедно, остварувањето на нето-приливите на менувачкиот пазар во ноември е повисоко за 9,2% на годишна основа, со што се прекина двомесечниот тренд на остварување негативни стапки на раст (главно заради постоењето на базниот ефект). Имено, по четири месеци на годишно намалување на понудата на девизи од страна на населението, таа забележа стабилизација во ноември, додека побарувачката за девизи и понатаму бележи годишно намалување (од јуни 2009 година) и покажува дека очекувањата на економските субјекти за стабилноста на домашната валута се значително стабилизирани. На збирна основа, во периодот јануари-ноември 2010 година, нето-откупот на менувачкиот пазар достигна 886,1 милион евра и забележа годишен раст од 29,9%.

¹⁵ Во курсните разлики е вклучен ефектот од промената на вредноста на златото којашто произлегува од цената на златото, но и од промената на курсот долар/евро. Воедно, во курсните разлики е вклучена и промената на вредноста на хартиите од вредност, којашто произлегува од промена на курсот долар/евро.

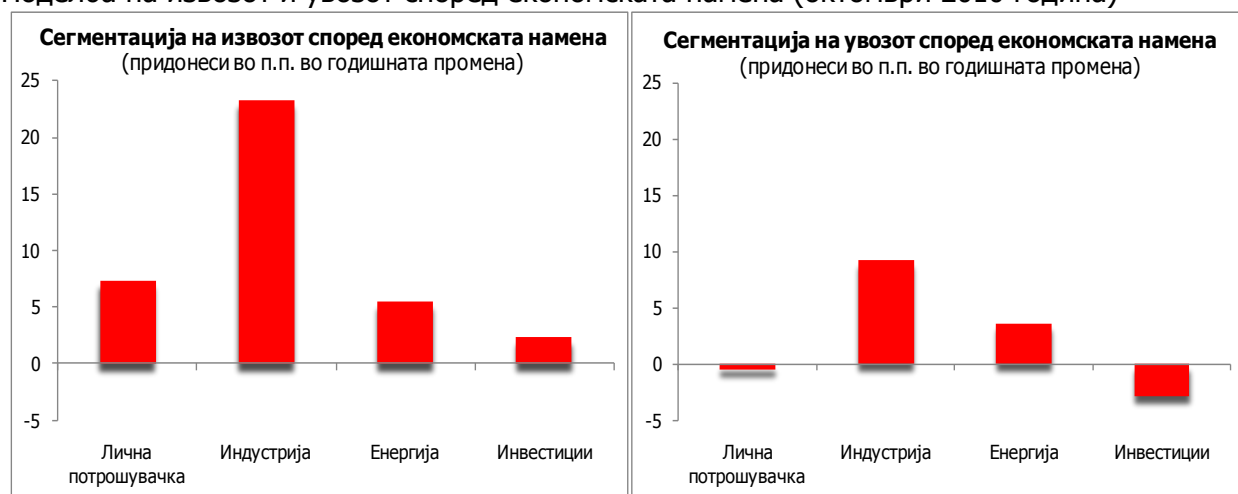
16

Графикон 12

Извоз и увоз на стоки и вкупна вредност на размената на стоки

Поделба на извозот и увозот според економската намена (октомври 2010 година)

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Во рамки на извозната структура, најголем придонес за годишниот раст има зголемениот извоз на сировини и интермедијарни производи од домашната индустрија (железо и челик и хемиски материи и производи), а нешто понизок придонес има сегментот поттикнат од странската приватна потрошувачка (извозот на овошје и зеленчук). Покрај тоа, во октомври, годишен раст забележа и извозот на нафтени деривати и на производи за инвестиции. **Анализирано од аспект на увозната структура**, увозната зависност на извозот се одрази со раст на увоз на сировини и интермедијарни производи за индустриска обработка (обоени метали и неорганско-хемиски производи), со што овој сегмент од увозот има најголем придонес кон вкупниот раст на увозот. Воедно, значителен придонес имаше и повисокиот увоз на енергенти (при повисок количински увоз на електрична енергија и увозни цени, како и повисоки увозни цени на нафтата и нафтените деривати, а пониско ниво на увезени количини). Увозот поврзан со приватната потрошувачка забележа мала нагорна промена, заради минималниот годишен раст на увозот на шеќер и жита, додека увозот на патнички возила

е помал од просечниот месечен увоз од март 2010 година (кога е воведена административната промена¹⁷) до септември 2010 година, а воедно е понизок и на годишна основа. Наспроти движењата кај овие увозни сегменти, во октомври увозот поттикнат од инвестициската активност забележа пад на годишна основа. Согласно со ваквите движења, во октомври 2010 година **трговскиот дефицит во размената на стоки** се стесни за околу 29,7 милиони на годишна основа, или за 17,2%. Најголем дел од стеснувањето се должи на намалениот дефицит во размената на инвестициски стоки и на производи за индустриска обработка (суровини и интермедијарни производи за индустрија), како и на стеснувањето на дефицитот во размената на производи за лична потрошувачка. Обратна тенденција, односно годишно проширување има кај салдото во размената на енергенти, заради зголемениот дефицит во размената на електрична енергија и на јаглен, кокс и брикети. **Остварениот трговски дефицит во октомври 2010 година укажува на можно остварување на нешто понизок трговски дефицит од проектираниот за четвртото тримесечје според октомвриската проекција на платниот биланс.** Имено, во рамки на извозот постои позначително натфрлање над проекцијата кај извозот на разни хемиски производи и кај останатиот извоз, додека во рамки на високо диверзифицираната структура на увозот, пониски остварувања од проектираните има главно кај увозот на опрема и машини и на енергија.

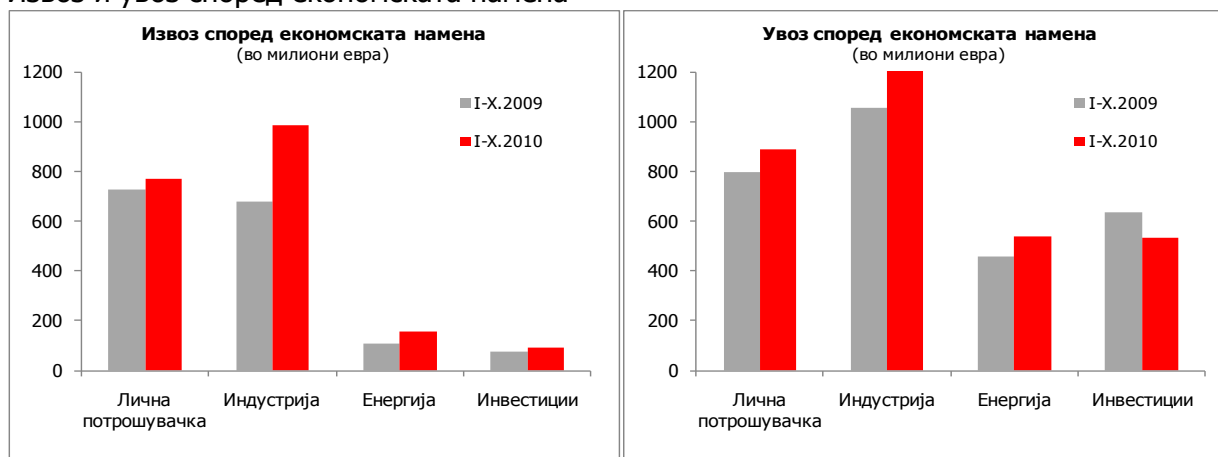
Во периодот јануари - октомври 2010 година, збирниот дефицит во трговската размена на стоки изнесуваше 1.260 милиони евра, што претставува стеснување за 7,4% на годишна основа. Ова се објаснува со посилниот годишен раст на извозот на стоки (за 26,5%) во споредба со растот на увозот на стоки (за 10,9%). Анализирани од аспект на **економската намена на извозот**, главен двигател на позитивната годишна промена кај вкупниот извоз е зголемениот извоз на суровини и интермедијарни производи од домашната индустрија. Во рамки на овој извозен сегмент, значително беше зголемен извозот на железо и челик, хемиски материји и производи и на метална руда и метални отпадоци. Во рамки на извозот на енергенти, извозот на производи од нафта се зголеми, во услови на раст на извозните цени на нафтата (при понизок извозен обем), додека извозот на електрична енергија забележа значителен годишен раст, при зголемено домашно производство во услови на поволен хидропотенцијал. Извозот на производи за лична потрошувачка бележи благ пораст (сигнализирајќи постепено закрепнување на оптимизмот кај странските потрошувачи), како и извозот на производи за инвестиции. Анализата на **поделбата на увозот според економската намена** покажува дека главен фактор на годишниот раст повторно е увозот на суровини и интермедијарни производи, коишто се потребни за домашната индустрија за обработка и следствено за извоз (односно зависност на извозот од увоз). Увозот на енергенти во периодот јануари - октомври 2010 година беше повисок во однос на истиот период од претходната година, главно заради повисокиот увоз на нафта и производи од нафта, што во услови на намалени количини, се должи на растот на увозните цени согласно со движењата на светските берзи. Увозот на гас, јаглен, кокс и брикети исто така забележа годишен раст, додека увозот на електрична енергија се намали на годишна основа. Придонес за растот на вкупниот увоз има и увозот на производи за лична потрошувачка, што во најголем дел е резултат на зголемениот увоз

¹⁷ Со измените на Законот за акцизи од 11.03.2010 година се намалуваат и се менуваат прогресивно стапките на акциза на патнички автомобили соодветно на нивната вредност. Воедно, со изменувањето на Законот за царинска тарифа од 12.03.2010 година се намалуваат царинските давачки при увоз на употребувани патнички возила од постојните 10% на 5%, односно се врши изедначување на царинската давачка за нови и стари патнички автомобили.

на патнички возила (како ефект од административната промена). Наспроти овие нагорни тенденции, увозот на производи за инвестиции (машини и транспортна опрема) е понизок на годишна основа.

Графикон 13

Извоз и увоз според економската намена

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

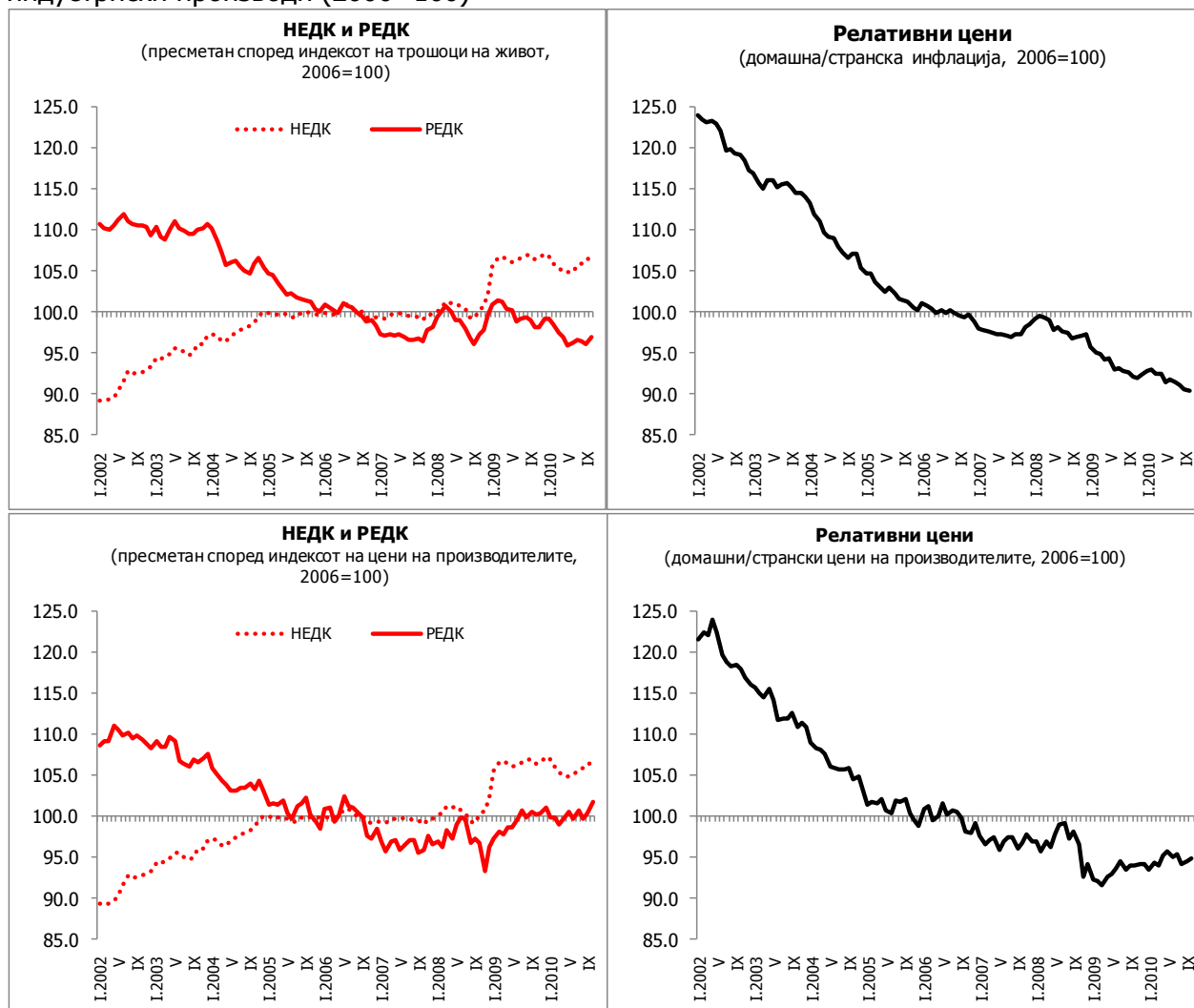
Анализата на размената на РМ според трговските партнери за периодот јануари - октомври 2010 година укажува на значително подобрена размена со Европската унија (ЕУ), при што дефицитот во размената на стоки е стеснет за 139,5 милиони евра на годишна основа. Од вкупно дваесет и седум членки на ЕУ, РМ оствари подобрување на салдата во размената со вкупно деветнаесет земји-членки на ЕУ, од кои со осум земји-членки е остварен суфицит. Во услови на значителен раст на извозот, беше вратена позицијата на нето-извозник кон Германија, Шпанија, Бугарија и Холандија, додека позначително стеснување на дефицитот во размената со стоки е остварено со Италија, Словенија, Полска, Финска, Литванија и Австрија. Од друга страна, значително зголемување на дефицитот има во размената со Велика Британија. Наспроти подобрената размена со ЕУ, дефицитот во размената со земјите во развој е проширен во анализираниот период (во голем дел заради зголемениот увоз на сурова нафта од Русија и на топловалани производи од Украина), а суфицитот со земјите од Западен Балкан бележи незначително зголемување (во најголема мера, поради високиот суфицит во трговската размена со Косово). Збирниот дефицит во размената со Грција во првите десет месеци на 2010 година достигна 113,3 милион евра, што претставува проширување за 36,3 милиони евра на годишна основа. Извозот на стоки (на текстил и железо и челик) се намали, додека увозот забележа раст на годишна основа (главно на сурова нафта и масла).

Во октомври 2010 година, реалниот ефективен девизен курс на денарот (РЕДК) пресметан според индексот на трошоци на живот апрецира за 1,0% на месечна основа, заради апрецијацијата на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) од 1,1%, додека на годишна и збирна основа продолжува забавено да депрецира (за 1,2% и 2,8%, соодветно). **РЕДК дефлациониран со цените на производителите на индустриски производи забележа посилна месечна апрецијација од 1,4%. На годишна основа и збирна основа овој индекс бележи апрецијација (за 1,6% и за 1,0%, соодветно),** заради неповолниот ценовен однос, односно заради посилниот пораст на

цените на домашните производители од растот на цените на странските производители на индустриски производи.

Графикон 14

НЕДК, релативни цени и РЕДК според трошоците на живот и цени на производители на индустриски производи (2006=100)

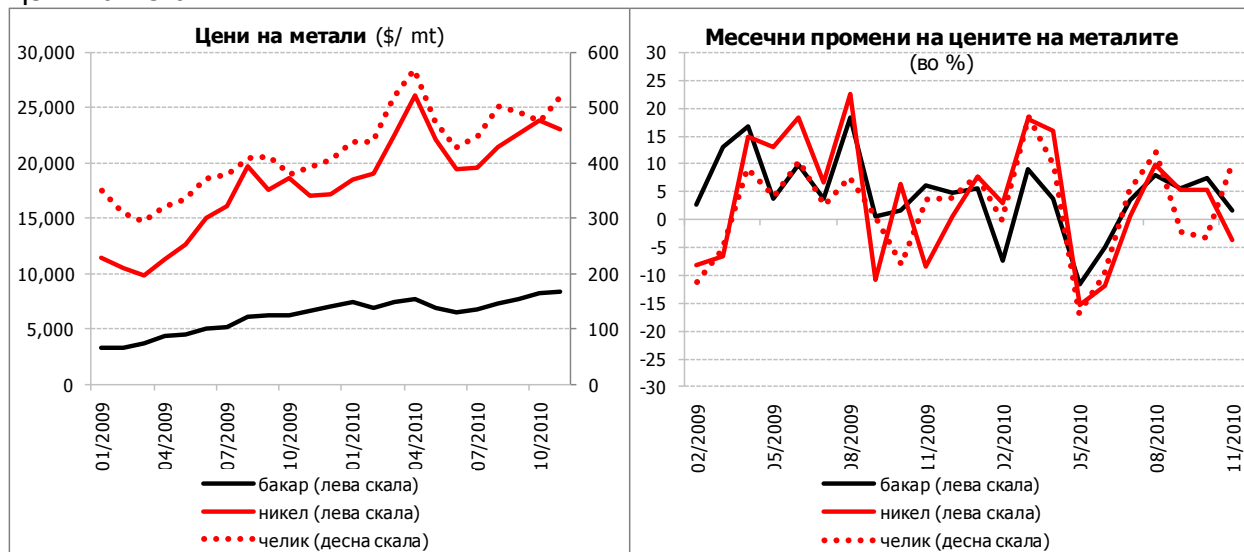

Извор: НБРМ, ИФС за декември 2010 година и ДЗС на Република Македонија. За оние земји за кои нема расположливи податоци од ИФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки или од ЕУРОСТАТ.

Во ноември 2010 година, движењето на цените на металите беше условено од повисоката увозна побарувачка на кинеската економија, намалувањето на залихите, како и ограничената понуда на светските пазари. Просечната цена на бакарот во ноември забележа месечен раст од 1,8% поради намалувањето на залихите, падот на производството на рудниците, како и поради очекувањата за потенцијалното влијание на берзите врз цената на бакарот. Во ноември, просечната цена на никелот забележа месечен пад од 3,7%, заради растот на залихите и очекувањата за проширување на производствените капацитети во 2011 година. Во ноември, месечниот раст на цената на

челикот изнесуваше 9,8%, што е одраз на зголеменото месечно производство на челик во Кина, но и на растот на цените на влезните компоненти во производството.

Графикон 15
Цени на метали

Извор: Блумберг.

5. Монетарни агрегати

Во ноември 2010 година, **примарните пари**¹⁸ забележаа годишен раст од 6,4% (7,5% во октомври 2010 година) при истовремен раст на двете компоненти. Така, вкупните ликвидни средства на банките во ноември на годишна основа се зголемија за 6,6% (5,9% во претходниот месец), додека годишниот раст на готовите пари во оптек¹⁹ изнесуваше 6,1% (наспроти 10,2% во октомври). На месечна основа, примарните пари се намалија за 2,4%, во услови на истовремено намалување на готовите пари во оптек (за 2,6%) и вкупните ликвидни средства на банките (за 2,3%).

Анализирано од аспект на тековите на креирање и повлекување примарни пари, во ноември, најголемо влијание во насока на намалување на примарните пари имаа благајничките записи на НБРМ (преку коишто се повлече ликвидност од 1.425 милиони денари) и депозитите на државата кај НБРМ (коишто се зголемија за 706 милиони денари). Во насока на зголемување на примарните пари делуваа девизните трансакции на НБРМ (670 милиони денари). Придонес (од 296 милиони денари) во насока на зголемување на примарните пари во ноември имаше и категоријата „останати ставки“.

На збирна основа, во рамки на периодот јануари-ноември 2010 година, девизните трансакции на НБРМ претставуваа главен тек на креирање примарни пари (остварен

¹⁸ Ги вклучува готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари). Без девизната задолжителна резерва, примарните пари во ноември 2010 година на годишна основа се повисоки за 6,3%.

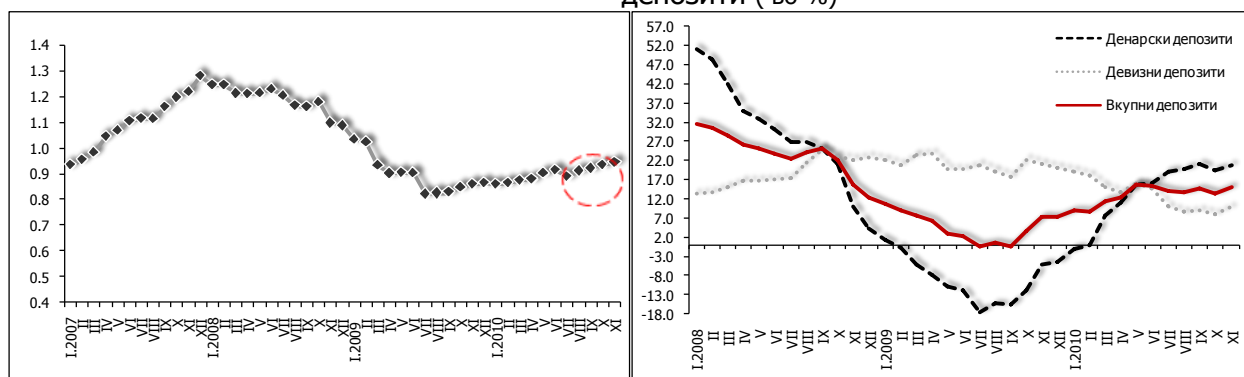
¹⁹ Ја вклучува и готовината во благајната на банките.

вкупен нето-откуп на девизи од 8.676 милиони денари), а придонес во иста насока имаше и промената кај останатите ставки (од 3.137 милиони денари). Благајничките записи на НБРМ и депозитите на државата во рамки на овој период претставуваа тек на повлекување примарни пари (во износ од 10.233 милиони денари и 1.121 милион денари, соодветно)²⁰. Збирната промена кај категоријата „останати ставки“ во најголем дел го одразува намалувањето на состојбата на сметката на Фондот за осигурување на депозити кај НБРМ (за 1.380 милиони денари), заради купување државни записи во јули, како и промените во состојбата на жиро-сметката на НБРМ.

Графикон 16

Сооднос денарски - девизни депозити

Годишни стапки на раст на вкупните депозити (во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

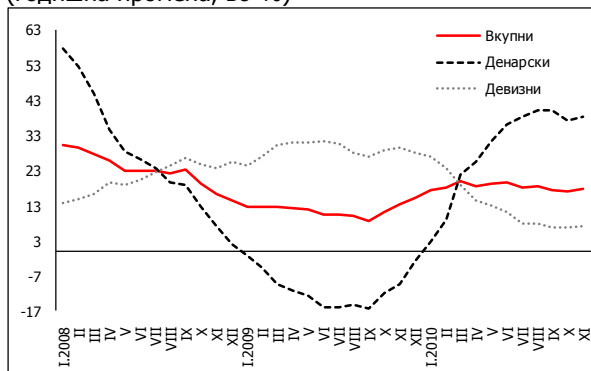
Во ноември 2010 година, **вкупниот депозитен потенцијал на банките (со вклучени депозитни пари)**²¹ растеше значително побрзо, во споредба со октомври, зголемувајќи се за 5.144 милиона денари, или за 2,5% (наспроти растот од 2.415 милиони денари или 1,2% во октомври). Од аспект на валутната структура на вкупните депозити, посилен раст од 3% на месечна основа остварија денарските депозити, со што тие придонесоа со 58,3% во растот на вкупните депозити. Сепак, за одбележување е и растот на девизните депозити коишто се зголемија за 2% (наспроти 0,4% и 0,5% во октомври и септември, соодветно). Анализирани по сектори, значителен месечен раст од 4,3% имаа депозитите на приватните претпријатија (наспроти 1% колку што изнесуваше растот во октомври). И депозитите на домаќинствата растеа со позабрзана динамика во однос на октомври (и покрај тоа што определен ефект врз остварениот раст од 1,3% во октомври имаше исплатата на редовната рата од обврзницата за старото девизно штедење), при што тие се зголемија за 1,9%. Сепак, како резултат на посилниот пораст на корпоративните депозити, придонесот на депозитите на домаќинствата кон растот на вкупните депозити се намали на месечна основа и изнесува 51,6% (наспроти 75,8% во октомври).

²⁰ Имајќи ги предвид промените на депозитите на државата и девизните трансакции на државата на збирна основа државата влијаеше во насока на креирање примарни пари во износ од 2.735 милиони денари, а на месечна основа во насока на намалување на примарните пари во износ од 572 милиона денари.

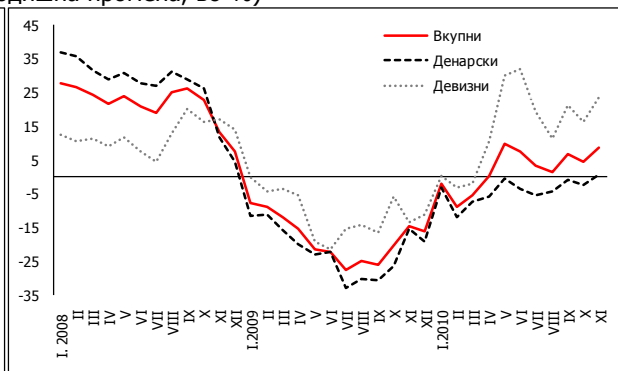
²¹ Почнувајќи од јануари 2009 година, депозитите ја вклучуваат и пресметаната камата.

Графикон 17

Депозити на домаќинствата
(годишна промена, во %)

Депозити на претпријатијата
(годишна промена, во %)

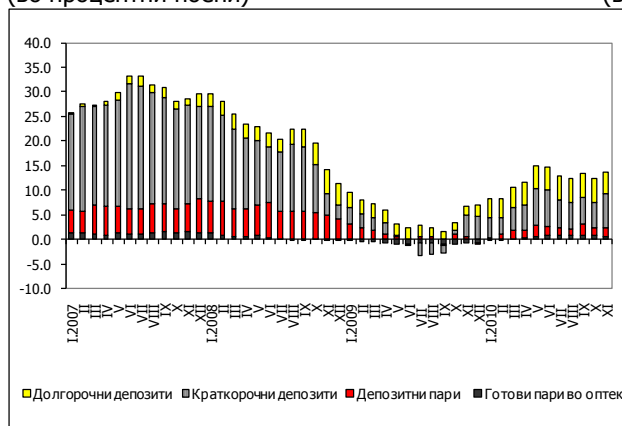

Извор: Народна банка на Република Македонија.

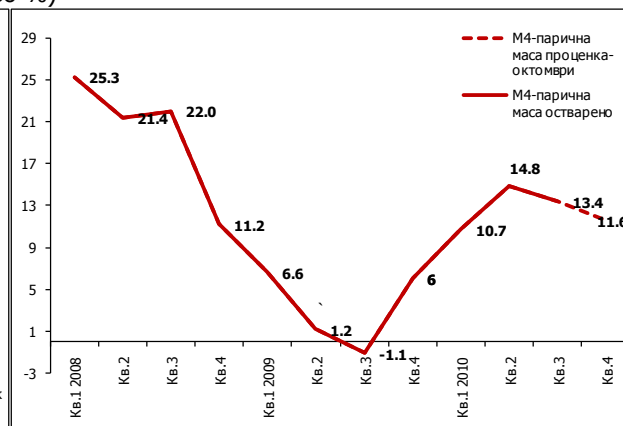
На годишна основа, растот на вкупните депозити кај банките во октомври 2010 година изнесуваше 15%, што претставува забрзување во однос на годишниот раст од претходниот месец (од 13,3%). Денарските депозити на годишна основа беа повисоки за 20,8% (19,2% во октомври), при што придонесоа со 64,1% во порастот на вкупните депозити на годишна основа, додека стапката на раст на девизните депозити изнесуваше 10% (8,2% во октомври). Од аспект на секторската структура, годишниот раст на вкупните депозити беше движен главно од депозитите на домаќинствата (придонес од 77,7%) коишто во ноември остварија годишна стапка на раст од 17,8% (17% во претходниот месец), при забележан пораст на денарските и на девизните депозити од 38,5% и 7,2%, соодветно. Депозитите на претпријатијата²² на годишна основа се повисоки за 8,7%, што упатува на посилен годишен раст во однос на претходниот месец (4,4%) и во најголем дел се должи на повисокиот раст на девизните депозити (23,7%). Сепак, кај корпоративните депозити за одбележување е и умерениот раст на денарските депозити (од 0,7%), за првпат по декември 2008 година.

²² Вкупните депозити на претпријатијата (приватни и јавни) во ноември на годишна основа се повисоки за 8,3%, наспроти годишниот раст 3,9% во октомври.

Графикон 18
Парична маса М4
Придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)

Годишни стапки на раст
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во ноември 2010 година, годишната стапка на раст на **најшироката парична маса М4²³** изнесуваше 13,7% (наспроти 12,3% во октомври), а проекцијата за крајот на четвртиот квартал предвидува дека годишниот раст на паричната маса ќе изнесува 11,6%. Имајќи ги предвид досегашните движења кај паричната маса М4, до крајот на годината веројатно е дека паричната маса М4 ќе ја надмине проектираната стапка на раст. Во споредба со крајот на 2009 година, најшироката парична маса во ноември 2010 година е повисока за 10,5%.

6. Кредити на банките

Во ноември 2010 година, вкупните кредити на банките кај приватниот сектор се зголемија за 768 милиони денари, или за 0,4% на месечна основа (ист интензитет на пораст како и во претходниот месец). Новото кредитирање во ноември целосно беше во странска валута, при што девизните кредити остварија месечен пораст од 2,4%, наспроти 0,6% во претходниот месец. Од друга страна пак, кај денарските кредити е забележано прво намалување на месечна основа од почетокот на годината (за 0,2%), наспроти порастот од 0,3% во октомври.

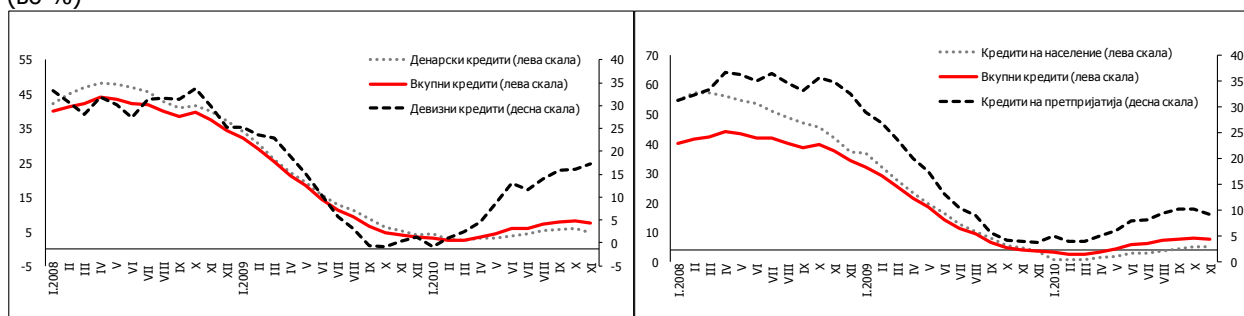
Од аспект на поодделните сектори, во ноември 64,3% од растот на вкупните кредити се распределени кај корпоративниот сектор. Притоа, во овој период, кај претпријатијата беа пласирани кредити во вредност од 494 милиони денари (месечен раст од 0,4%), наспроти пласираните 275 милиони денари во претходниот месец. Во периодот јануари-ноември, на збирна основа, порастот на кредитирањето на корпоративниот сектор изнесуваше 7.813 милиони денари, или за 7,4%. Од аспект на кредитирањето на населението, кредитите пласирани кај овој сектор остварија месечен раст од 0,4%, наспроти 0,6% во октомври. Анализирани по одделни типови кредити, месечниот раст на вкупните кредити на домаќинствата во ноември беше предизвикан од повисокото ниво на

²³ Анализата се однесува на паричната маса М4 со вклучена пресметана камата на депозитни обврски.

одобрани потрошувачки и станбени кредити (пораст од 294 и 222 милиона денари, соодветно). Исто така, пораст е забележан и кај негативните салда по тековните сметки од 55 милиони денари. Кај останатите категории кредити на домаќинствата, како што се автомобилските кредити, кредитните картички и сомнителните и спорни побарувања е забележано месечно намалување. Во периодот јануари-ноември 2010 година, на збирна основа, кај домаќинствата беа пласирани 4.138 милиони денари, што претставува пораст од 5,8%.

Графикон 19

Годишни стапки на раст на кредитите на приватниот сектор според валутната и секторската структура
(во %)

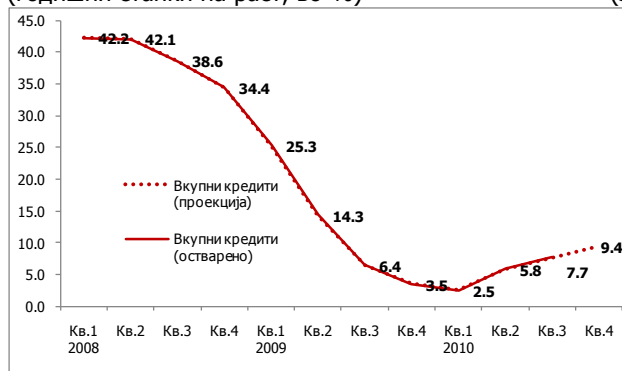

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во ноември 2010 година е забележано забавување на **годишната стапка на раст на вкупните кредити** од 7,5%, наспроти 8% во претходниот месец, што делумно може да се објасни и со повисоката споредбена основа. Од аспект на валутната структура, денарските и девизните кредити имаат речиси еднаков придонес во годишниот раст на вкупните кредити во ноември. Притоа, кај денарските и девизните кредити е забележан годишен пораст од 4,8% и 17,3%, соодветно, наспроти 5,7% и 16% во претходниот месец. Анализирани по сектори, во ноември кредитите на домаќинствата и на претпријатијата на годишна основа беа повисоки за 5,2% и 9,1%, соодветно (со придонес од 72,1% на корпоративните кредити во годишниот пораст на вкупните кредити), наспроти 4,9% и 10,2%, соодветно, колку што изнесуваше годишниот раст во октомври.

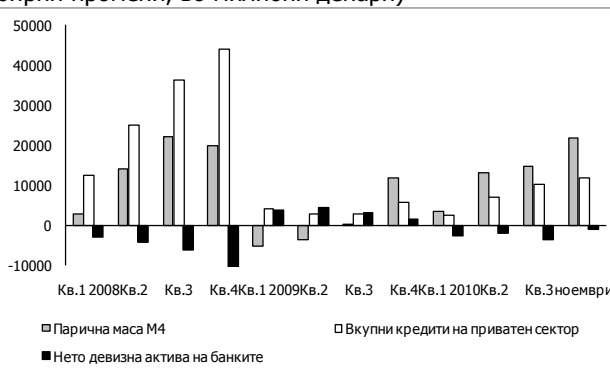
До крајот на четвртиот квартал на 2010 година, октомвриската проекција предвидува кредитната активност на банките да продолжи да расте, при што за крајот на 2010 година се оценува годишна стапка на раст од 9,4%. Досегашните поместувања на кредитниот пазар упатуваат на можност за побавен кредитен раст од крајот на 2010 година во однос на проекциите.

Графикон 21

Кредити на приватниот сектор
(годишни стапки на раст, во %)

Извори на финансирање

(збирни промени, во милиони денари)*

* Се однесува на збирните промени во однос на крајот на претходната година.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

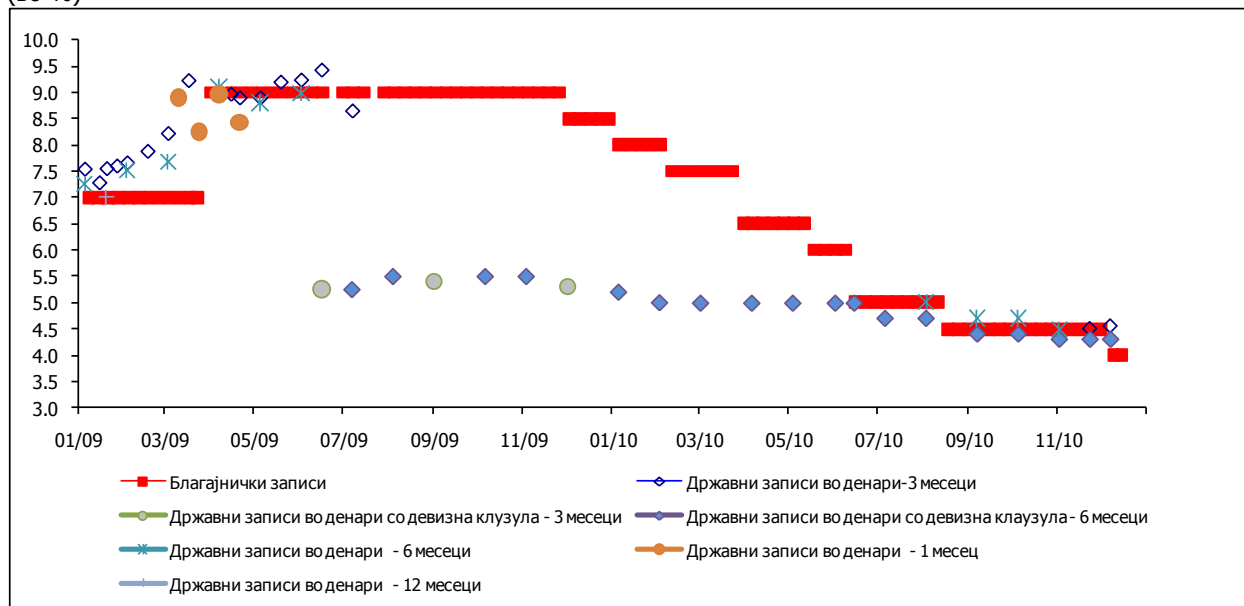
Нето девизната актива на банките, во ноември 2010 година во однос на крајот на претходната година се намали за 954 милиони денари, или за 62,9%, при забележан пораст на девизните обврски (од 2.723 милиони денари или за 9,3%), додека девизните средства забележаа пораст (од 1.769 милиони денари или за 5,8%).

7. Каматни стапки

Во услови на поповолни движења на девизниот пазар во однос на очекувањата, на 06.12.2010 година, НБРМ донесе одлука за намалување на референтната каматна стапка од 4,5% на 4%. Во текот на анализираниот период (01.12.2010-20.12.2010), беа остварени **три аукции на благајнички записи на НБРМ** (на 01.12.2010 година, на 09.12.2010 година и на 15.12.2010 година), при што првата аукција беше остварена според каматна стапка од 4,5%, додека останатите две според каматна стапка од 4%. Притоа, на првите две аукции на благајнички записи, беше креирана вкупна ликвидност од 626 милиони денари. На 07.12.2010 година се одржа **аукција на тримесечни државни записи**, на којашто при тендер со износи и повисока каматна стапка од 4,55% (4,5% на претходната аукција) беше остварен вкупниот понуден износ од 1.680 милиони денари. На истиот ден се одржа уште една **аукција на шестмесечни државни записи со девизна клаузула**, на којашто при тендер со износи и каматна стапка од 4,3% (иста како и на претходната аукција) беа остварени 2.932,7 милиони денари.

Во периодот 01-14.12.2010 година, **пондерираната меѓубанкарска каматна стапка** изнесува 2,81% (2,60% во ноември 2010 година). Во периодот 01-15.12.2010 година, котираната просечна меѓубанкарска каматна стапка - **СКИБОР** изнесува 2,94% (преку ноќ), 3,91% (една недела), 4,63% (еден месец) и 5,49% (три месеци), наспроти 2,89%, 3,86%, 4,75% и 5,58%, за соодветните рочности во ноември. Пондерираната меѓубанкарска каматна стапка за склучени трансакции преку ноќ - **МКДОНИА** во периодот 01-14.12.2010 година изнесува 2,79%, наспроти 2,41% во ноември 2010 година.

Графикон 22
Номинални каматни стапки
(во %)

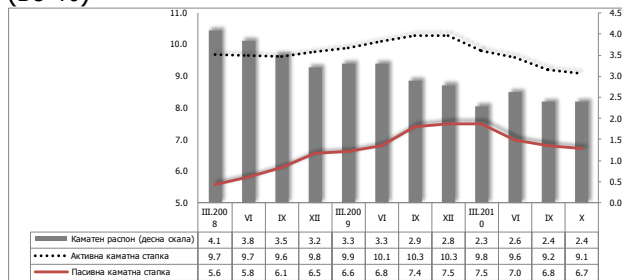
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Каматните стапки на вкупните денарски кредити и депозити, во октомври се намалија на 9,1% и 6,7%, соодветно, наспроти 9,2% и 6,8%, во претходниот месец. Во рамки на сетот активни денарски каматни стапки, позначителна месечна промена е забележана кај каматните стапки на краткорочните и долгорочните кредити без валутна клаузула одобрени на претпријатијата, каде што е забележан пад од 0,2 процентни поена, соодветно. Кај пасивните каматни стапки, позначителни промени се забележани кај каматните стапки на краткорочните депозити без валутна клаузула на претпријатијата, како и кај долгорочните депозити без валутна клаузула на населението, при што е забележан пад од 0,2 процентни поена, соодветно. Во октомври, **пондерираните каматни стапки на девизните кредити и девизните депозити** се задржаа на истото ниво како и во последните месеци (последната промена е во јули) и изнесуваат 7,4% и 3%, соодветно. **Каматната стапка на новоодобрените денарски кредити²⁴ и новопримените депозити** во октомври изнесуваат 9,1% и 3,7%, соодветно, наспроти 9,3% и 3,8%, соодветно. **Каматните стапки на новоодобрените девизни кредити и новопримените девизни депозити** во октомври изнесуваат 7,8% и 1,1%, соодветно (наспроти 7,4% и 1% во претходниот месец).

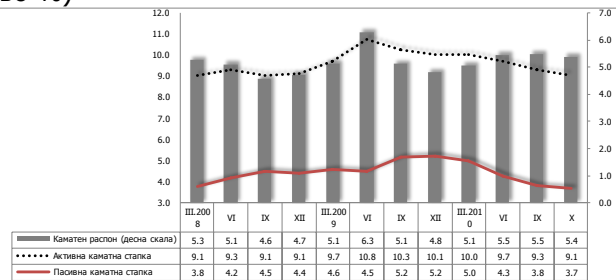
²⁴ Промените на каматните стапки на новоодобрените кредити и на новопримените депозити се понагласени бидејќи на нив влијае типот на кредити или депозити, коишто во текот на соодветниот месец биле најзастапени, а тие може значително да се разликуваат од претходната структура на кредити и депозити.

Графикон 23

Каматна стапка на вкупните денарски кредити и депозити и каматен распон (во %)

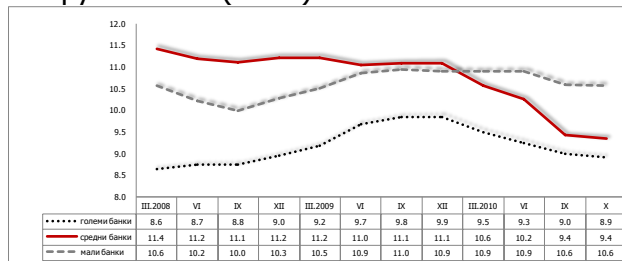

Каматна стапка на новите денарски кредити и депозити и каматен распон (во %)

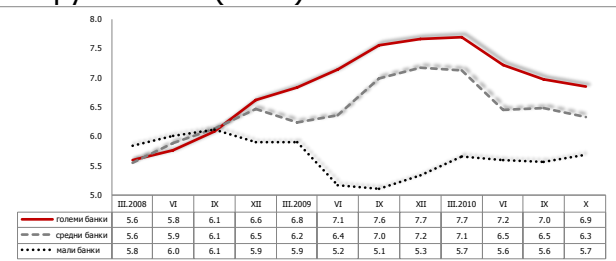

Графикон 24

Каматна стапка на денарските кредити по група банки (во %)

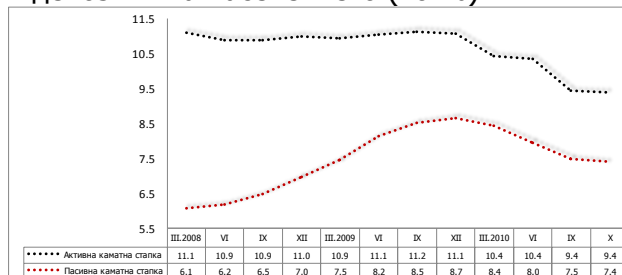

Каматна стапка на денарските депозити по група банки (во %)

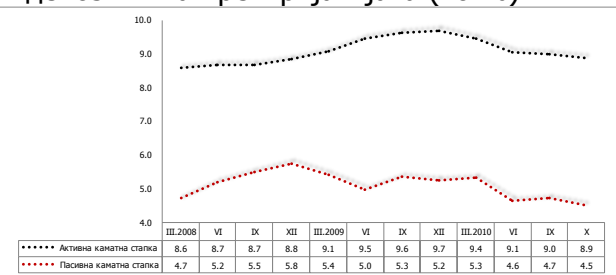

Графикон 25

Каматна стапка на денарските кредити и депозити на населението (во %)

Каматна стапка на денарските кредити и депозити на претпријатијата (во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Статистички прилог

Табела 1

Инфлација и нејзините компоненти, ноември 2010 година

Трошоци на живот	промена во %			придонес во процентни поени		
	<u>XI.2010</u>	<u>XI.2010</u>	<u>I-XI.2010</u>	<u>XI.2010</u>	<u>XI.2010</u>	<u>I-XI.2010</u>
	X.2010	XI.2009	I-XI.2009	X.2010	XI.2009	I-XI.2009
Вкупно	0,4	2,9	1,4	0,4	2,9	1,4
Исхрана	0,5	3,4	0,0	0,19	1,3	0,0
Производи од жито	0,3	1,0	-2,0	0,02	0,1	-0,1
Свеж и преработен зеленчук	3,8	3,5	0,0	0,20	0,2	0,0
Свежо и преработено овошје	-3,7	8,1	-0,2	-0,10	0,2	0,0
Свежо и преработено месо	0,4	0,9	1,1	0,03	0,1	0,1
Свежа и преработена риба	0,8	-1,3	-2,2	0,01	0,0	0,0
Свежо и преработено млеко	0,1	2,9	0,6	0,01	0,2	0,0
Свежи јајца	1,2	0,2	-7,3	0,01	0,0	-0,1
Маснотии	0,7	29,5	2,2	0,01	0,5	0,0
Тутун и пијалаци	0,1	0,9	0,4	0,01	0,1	0,0
Облека и обувки	0,2	1,5	0,8	0,01	0,1	0,1
Домување	0,3	5,9	5,1	0,05	1,0	0,8
Стан (станарина, вода, услуги)	1,3	3,0	0,4	0,04	0,1	0,0
Огрев и осветление	0,0	8,9	8,7	0,00	0,8	0,8
Греење и услуги	0,1	7,3	6,5	0,00	0,2	0,2
Електрична енергија и осветлување	0,0	9,8	9,8	0,00	0,6	0,6
Хигиена и здравје	0,8	0,6	0,3	0,06	0,1	0,0
Култура и разонода	0,4	0,3	0,4	0,02	0,0	0,0
Сообраќајни средства и услуги	0,3	2,5	3,7	0,04	0,3	0,5
Течни горива и масла	1,0	12,5	19,5	0,03	0,4	0,6
Сообраќајни и птт услуги	0,0	-1,7	-1,6	0,00	-0,1	-0,1
Ресторани и хотели	0,2	2,2	0,2	0,01	0,1	0,0
Останати услуги неспомнати на друго место	0,0	-6,1	-5,6	0,00	0,0	0,0

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

	2007	2008	2009	2009				2010			последни месеци		
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	сеп 10	окт 10	ное 10
<i>(годишни промени, %)</i>													
Инфлација (CPI)	2,3	8,3	-0,8	0,9	-0,6	-1,4	-2,1	0,5	1,1	1,8	2,0	2,7	2,9
Базична инфлација (без храна и енергија)	0,6	2,6	0,3	1,5	0,3	0,1	-0,6	-0,2	0,1	0,2	-0,2	0,2	0,8
Регулирани цени	3,3	9,3	-1,9	-1,6	-1,8	-3,3	-0,7	12,9	11,9	9,9	9,5	10,7	9,8
Цени на производители на индустриски п-ди	2,6	10,3	-6,5	-6,2	-8,8	-10,1	-0,4	7,5	9,6	7,7	7,8	8,7	7,1
Продуктивност	2,3	1,8	-4,1	-3,8	-6,6	-5,4	-0,6	-0,8	1,9	-	-	-	-
Номинална нето-плата*	7,9	10,4	9,8	12,7	13,4	8,9	4,5	3,3	2,2	2,9	2,5	-	-
Реална нето-плата*	5,5	1,9	10,8	11,8	14,1	10,4	6,8	2,8	1,1	1,1	0,5	-	-

*За 2009 година податокот е коригиран од структурната промена поради примената на концептот за бруто-плати, кој ги вклучува надоместоците за храна и превоз во платите.

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и останати дејности од економијата

(годишни промени, %)	2007	2008	2009	2009				2010			Најнови податоци		
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Авг-10	Сеп-10	Окт-10
Бруто домашен производ	6.1	5.0	-0,9	-1,1	-1,9	-1,9	1,6	-1,1	0,4	-	-	-	-
Индустриско производство	3,7	5,5	-7,7	-10,8	-13,2	-13,1	7,5	-9,4	-1,6	-2,4	-1,5	-11,9	-4,4
Градежништво	7,6	25,6	13,7	0,0	14,7	12,6	20,3	7,6	-7,4	35,9	48,9	5,5	-
Трговија	23,1	11,8	-7,4	-8,7	-11,0	-8,8	-1,3	3,9	6,1	9,6	10,5	5,7	-
Телекомуникации	15,6	8,9	6,6	7,4	5,7	8,3	4,9	17,3	18,8	15,9	15,2	18,5	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4

Селектирани дејности од индустријата

Селектирани индустриски дејности	2007	2008	2009	2009				2010			Октомври-10	
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	промена, %	придонес, п.п.
(годишни промени, %)												
Вадење руди и камен	9.8	9.9	-12.3	-12.6	-19.2	-11.3	-6.5	-5.8	0.2	4.9	-7.9	-0.4
Производство на прехранбени производи и пијалаци	7.7	7.6	-2.1	-2.5	-0.1	-1.8	-3.9	2.3	-1.0	7.3	-5.2	-0.9
Производство на тутунски производи	-0.8	1.9	-3.2	-2.1	2.6	-5.5	-9.4	15.4	-14.0	29.0	33.0	1.5
Производство на предмети за облека	-14.5	-20.4	-11.7	-23.7	-16.9	-1.6	-3.5	-6.4	12.3	10.8	24.2	1.4
Печатење	-12.2	59.4	34.6	2.6 пати	54.4	-2.7	-15.2	-49.5	-43.7	9.5	-0.4	0.0
Производство на деривати на нафта	-2.4	1.6	-8.9	9.2	-27.2	-36.3	25.9	-49.1	10.1	14.8	-10.5	-0.5
Производство на други неметални минерали	3.8	-3.2	-12.1	-17.0	-4.3	-11.8	-19.3	-27.7	-23.6	-3.1	-0.1	0.0
Производство на основни метали	34.3	-6.6	-42.1	-61.6	-52.3	-42.2	13.4	48.1	15.5	18.2	20.2	1.9
Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	45.6	51.4	38.5	35.0	-12.9	-2.8	2.9 пати	-55.6	20.2	-63.4	-60.4	-9.3
Производство на електрични машини и апарати	-24.4	25.8	-29.0	1.0	-13.5	-51.6	-53.1	-55.5	-62.6	13.7	39.7	0.5
Производство на други сообраќајни средства	33.4	-18.4	-46.4	-60.5	-71.5	-21.0	24.2	7.1	-11.9	31.6	7,4 пати	1.3
Рециклажа*	-35.6	117.1	-11.6	-74.2	-10.6	7.6	97.9	3,3 пати	57.9	23.6	12.7	0.1
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	-9.5	-3.1	8.8	-1.6	15.6	10.4	14.2	19.0	38.5	6.9	-8.1	-0.9

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5

Индикативни категории за личната потрошувачка и за инвестициите

(реални годишни промени, %)	2007	2008	2009	2009				2010			Најнови податоци		
				Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Авг-10	Сеп-10	Окт-10
Промет во трговија на мало*	14,4	3,1	-3,0	-4,1	-3,7	-3,8	-0,6	1,1	1,7	5,5	9,0	-0,6	-
Приходи од ДДВ*	18,3	1,4	-2,0	-8,5	-14,1	-3,9	20,2	0,1	23,4	5,6	12,4	-4,2	-2,2
Увоз на стоки за широка потрошувачка*	19,4	7,9	-5,4	-0,2	-9,5	-6,6	-4,6	2,6	16,5	19,9	23,0	18,9	-1,5
Домашно производство на потрошни добра	-1,5	6,7	-2,8	4,5	0,2	-5,5	-8,3	-10,4	-8,1	10,0	11,6	14,5	6,0
Увоз на средства за работа*	36,9	22,3	-6,4	24,1	-11,3	-9,8	-20,2	-35,4	-12,2	1,4	15,0	8,4	-20,4
Извршени градежни работи*	4,9	16,3	14,8	-0,9	15,3	14,0	22,8	7,3	-8,2	33,1	45,7	3,0	-
Домашно производство на капитални производи	19,7	-1,3	-24,5	-24,9	-40,1	-19,3	-6,8	-34,1	-24,9	-23,0	-24,0	-26,9	1,4

*реалните стапки на раст се пресметани од НБРМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРМ.

Табела 6

Биланс на плаќања^{1,3}
(во милиони евра)

	2009					2010												
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Кв.1	Кв.2	Кв.3	
I. Тековна сметка	-315,89	-96,32	58,69	-95,74	-449,26	-41,84	-18,90	-13,58	-38,99	-4,69	0,65	24,59	2,04	57,54	-74,33	-43,03	84,18	
I. Тековна сметка (без реинвестирана и нераспределена добивка)	-344,30	-124,74	30,27	-124,15	-562,92	-29,45	-13,72	-2,03	-31,32	1,62	-1,92	28,62	-31,20	67,17	-45,20	-31,62	64,59	
A. Стоки	-446,60	-339,12	-301,03	-464,34	-1.551,10	-87,14	-92,46	-117,14	-156,81	-112,12	-122,83	-113,04	-146,62	-59,48	-296,74	-391,76	-319,15	
- Извоз на стоки, ф.о.б	400,26	491,26	532,41	496,99	1.920,92	133,81	158,48	190,12	182,73	206,84	226,42	232,56	202,84	249,00	482,42	615,99	684,40	
- Увоз на стоки, ф.о.б / 2	-846,86	-830,38	-833,44	-961,33	-3.472,02	-220,95	-250,95	-307,26	-339,54	-318,96	-349,25	-345,61	-349,46	-308,48	-779,16	-1.007,76	-1.003,55	
B. Услуги	-0,99	-1,22	23,27	6,96	28,03	1,44	0,91	3,86	3,52	6,87	11,31	7,31	6,56	-1,86	6,21	21,70	12,01	
B. Доход	2,84	-15,79	-62,79	17,24	-58,49	-28,93	-8,73	-5,02	-5,75	-7,72	-7,76	-19,46	-3,91	-4,95	-42,69	-21,23	-28,32	
Г. Тековни трансфери	128,85	259,80	399,24	344,40	1.132,30	72,79	81,38	104,72	120,05	108,29	119,92	149,79	146,00	123,84	258,89	348,25	419,63	
1. Држава - официјални трансфери	5,30	6,04	3,97	20,25	35,55	0,24	2,33	1,68	8,70	1,15	4,33	2,35	2,75	1,82	4,26	14,18	6,92	
2. Останати сектори - приватни трансфери	123,56	253,77	395,27	324,15	1.096,75	72,54	79,05	103,04	111,35	107,14	115,60	147,43	143,26	122,01	254,64	334,08	412,71	
II. Капитална и финансиска сметка	297,31	108,20	-68,13	88,67	426,05	35,64	17,94	7,97	44,20	-4,45	-1,09	-12,41	-7,41	-49,91	61,55	38,66	-69,72	
A. Капитална сметка	0,84	1,78	15,24	2,31	20,16	0,13	0,34	0,45	1,18	0,70	1,27	1,52	1,05	-0,16	0,92	3,14	2,41	
1. Капитални трансфери	0,84	1,78	7,73	2,31	12,66	0,13	0,34	0,45	1,18	0,70	1,27	1,52	1,05	-0,16	0,92	3,14	2,41	
1.1. Држава - Официјални	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1.2. Останати сектори - Приватни	0,84	1,78	7,73	2,31	12,66	0,13	0,34	0,45	1,18	0,70	1,27	1,52	1,05	-0,16	0,92	3,14	2,41	
Стекнување/располагање со непроизводни нефинансиски средства	0,00	0,00	7,51	0,00	7,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
B. Финансиска сметка	296,47	106,42	-83,37	86,36	405,88	35,50	17,60	7,53	43,02	-5,14	-2,36	-13,93	-8,46	-49,75	60,63	35,52	-72,13	
1. Директни инвестиции	24,69	71,42	41,83	-1,03	136,91	37,19	-22,86	28,87	24,55	29,03	14,32	-48,24	32,82	14,61	43,20	67,90	-0,81	
2. Портфолио инвестиции	-19,28	-12,52	148,66	-12,85	104,02	-1,57	-3,03	3,62	-4,21	-3,32	-12,03	-2,95	-3,18	-6,71	-0,98	-19,56	-12,84	
3. Останати инвестиции	38,27	-4,73	49,16	151,62	234,32	17,98	28,55	-39,15	43,48	-23,49	9,78	9,22	16,07	-75,26	7,39	29,77	-49,97	
3.1. Средства	-17,03	-6,45	-65,81	-17,76	-107,05	53,43	20,08	-1,77	-42,10	-72,36	20,12	-29,18	32,48	-20,04	71,74	-94,33	-16,74	
3.1.1. Трговски кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.1.2. Заеми	-3,12	-9,88	-3,77	-2,33	-19,11	2,00	-0,08	0,35	0,41	-0,59	1,52	2,11	-0,41	0,53	2,27	1,34	2,23	
3.1.3. Валутни и депозити	-14,08	3,42	-61,74	-15,67	-88,08	51,40	20,13	-2,06	-42,62	-71,72	18,67	-31,30	32,86	-20,46	69,46	-95,67	-18,90	
3.1.3.1. Монетарна власт	-3,58	0,97	1,72	0,92	0,02	0,09	0,00	0,09	0,00	0,04	0,00	0,37	0,00	0,15	0,18	0,04	0,52	
3.1.3.2. Држава	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.1.3.3. Банки	-47,98	-1,27	-42,92	6,12	-86,05	56,69	29,88	8,99	-32,48	-55,49	29,74	-30,11	33,80	-17,51	95,56	-58,23	-13,82	
3.1.3.4. Останати сектори	37,48	3,72	-20,54	-22,71	-2,05	-5,39	-9,75	-11,14	-10,14	-16,27	-11,07	-1,56	-0,94	-3,10	-26,28	-37,48	-5,60	
3.1.4. Останати средства	0,17	0,02	-0,30	0,24	0,14	0,03	0,04	-0,05	0,11	-0,05	-0,07	0,01	0,03	-0,11	0,01	-0,01	-0,07	
3.2. Обврски	55,30	1,71	114,97	169,38	341,37	-35,45	8,47	-37,38	85,58	48,87	-10,34	38,40	-16,41	-55,22	-64,36	124,10	-33,23	
3.2.1. Трговски кредити	54,17	-16,27	-18,67	138,40	157,63	7,06	-10,66	-13,37	40,94	11,12	-20,87	12,95	1,80	-55,19	-16,98	31,19	-66,34	
3.2.2. Заеми	0,50	3,53	-1,17	67,04	69,89	-7,15	0,50	-24,01	53,65	33,13	11,24	30,35	-3,90	-1,48	-30,67	98,02	24,97	
3.2.3. Валутни и депозити	-5,47	9,84	68,05	-46,43	25,99	-36,24	-1,29	-2,53	-10,77	2,27	-3,82	19,40	-16,06	-1,34	-40,06	-12,32	2,00	
а. Монетарна власт	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
б. Држава	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
в. Банки	-5,47	9,84	68,05	-46,43	25,99	-36,24	-1,29	-2,53	-10,77	2,27	-3,82	19,40	-16,06	-1,34	-40,06	-12,32	2,00	
г. Останати сектори	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.2.4. Останати обврски	6,10	4,61	66,77	10,38	87,86	0,88	19,93	2,54	1,76	2,34	3,12	1,61	1,75	2,80	23,35	7,22	6,15	
4. Бруто официјални резерви / 3 (без монетарно злато и курсни разлики)	252,79	52,24	-323,02	-51,38	-69,36	-18,09	14,93	14,18	-20,80	-7,37	-14,43	28,04	-54,16	17,61	11,02	-42,59	-8,52	
III. Нето грешки и пропусти	18,58	-11,88	9,44	7,07	23,21	6,21	0,96	5,61	-5,21	9,13	0,45	-12,19	5,37	-7,64	12,78	4,37	-14,46	

1/ Претходни податоци.

а. во ноември 2010 година извршена е ревизија на податоците за:

- 2009 година во категориите: директни инвестиции, доход и останати инвестиции - поради вклучување на податоците од годишниот прашалник за странски вложувања ДИ 22 и подобар опфат на податоците за кредитната задолженост;

- услуги и тековни трансфери за 2009 година - како резултат на подобар опфат на податоците

- 2008 година - стоки, услуги и трговски кредити, врз основа на дефинитивните податоци за надворешно - трговска размена .

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.

Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф. изнесува 3,86%

3/ За 2006, 2007 и 2008 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

4/ Без монетарно злато и курсни разлики

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 7

Надворешнотрговска размена
(во милиони евра)

			X.2010		X.2010		I-X.2010	
	X.2010	I-X.2010	IX.2010		X.2009		I-X.2009	
	износ		износ	%	износ	%	износ	%
Вкупна размена	581,5	5.271,1	10,4	1,8	92,2	18,9	740,7	16,3
Извоз	219,4	2.005,5	-30,6	-12,2	61,0	38,5	420,5	26,5
Увоз	362,1	3.265,5	41,0	12,8	31,2	9,4	320,2	10,9
Салдо	-142,8	-1.260,0	-71,6	100,6	29,7	-17,2	100,2	-7,4

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 8

Увоз на стоки според СМТК во 2008 и 2009 година

УВОЗ НА СТОКИ	I-X 2009	I-X 2010	годишна промена		придонеси	
	во милиони евра		во милиони евра	%	процентни поени	%
ВКУПНО	2,945.3	3,265.5	320.2	10.9	10.9	100.0
Производи за храна	329.0	334.4	5.4	1.7	0.2	1.7
од кои:						
- месо и преработки од месо	83.3	77.1	-6.2	-7.5	-0.2	-1.9
- жита и преработки од жита	49.3	46.9	-2.3	-4.7	-0.1	-0.7
- овошје и зеленчук	39.6	39.5	-0.1	-0.2	0.0	0.0
Тутун и пијалаци	28.6	35.9	7.3	25.6	0.2	2.3
Суровини освен гориво	115.2	161.7	46.5	40.3	1.6	14.5
од кои:						
- метална руда и метални отпадоци	65.8	111.1	45.3	68.7	1.5	14.1
Минерални горива, мазива и сл.	469.1	552.8	83.8	17.9	2.8	26.2
од кои:						
- нафта и производи од нафта	351.7	431.5	79.9	22.7	2.7	24.9
- гас - природен или индустриски	31.8	45.1	13.2	41.6	0.4	4.1
- електрична енергија	79.0	60.2	-18.8	-23.8	-0.6	-5.9
Животински и растителни масла	26.9	29.1	2.2	8.2	0.1	0.7
Хемиски производи	334.7	423.8	89.1	26.6	3.0	27.8
од кои:						
- неорганско-хемиски производи	10.1	94.6	84.5	9,4 пати	2.9	26.4
- медицински и фармацевтски производи	82.9	82.8	-0.1	-0.1	0.0	0.0
- хемиски материи и производи	37.7	39.1	1.4	3.8	0.0	0.4
Производи класирани по материјали	701.2	810.8	109.6	15.6	3.7	34.2
од кои:						
- текстил предива и слично	221.6	238.7	17.1	7.7	0.6	5.3
- изработки од неметални минерали	67.9	81.3	13.4	19.7	0.5	4.2
- железо и челик	174.9	224.3	49.4	28.2	1.7	15.4
- обоени метали	30.6	67.7	37.1	121.4	1.3	11.6
- изработки од метали	68.9	61.3	-7.6	-11.0	-0.3	-2.4
Машини и транспортни уреди	707.3	676.8	-30.5	-4.3	-1.0	-9.5
од кои:						
- погонски машини и уреди	52.0	22.5	-29.6	-56.8	-1.0	-9.2
- индустриски машини за општа употреба	101.0	79.2	-21.8	-21.6	-0.7	-6.8
- друмски возила	176.3	246.9	70.6	40.0	2.4	22.0
- останати транспортни средства	42.7	15.8	-26.9	-63.0	-0.9	-8.4
Разни готови производи	229.1	236.8	7.6	3.3	0.3	2.4
од кои:						
- мебел	22.6	24.4	1.8	8.0	0.1	0.6
- облека	45.3	40.1	-5.2	-11.4	-0.2	-1.6
- обувки	21.7	21.7	-0.1	-0.5	0.0	0.0

Табела 9

Извоз на стоки според СМТК во 2008 и 2009 година

ИЗВОЗ НА СТОКИ	I-X 2009		I-X 2010		годишна промена		придонеси	
	во милиони евра		во милиони евра		%		процентни поени	
ВКУПНО	1,585.1	2,005.5	420.5	26.5	26.5	100.0		
Производи за храна	169.6	205.6	36.0	21.2	2.3	8.6		
<i>од кои:</i>								
- месо и преработки од месо	21.9	23.5	1.6	7.3	0.1	0.4		
- жита и преработки од жита	24.3	28.7	4.3	17.8	0.3	1.0		
- овошје и зеленчук	88.2	116.2	27.9	31.7	1.8	6.6		
Тутун и пијалаци	123.5	123.0	-0.5	-0.4	0.0	-0.1		
Сировини освен гориво	95.2	164.2	69.0	72.5	4.4	16.4		
<i>од кои:</i>								
- метална руда и метални отпадоци	70.4	127.9	57.5	81.6	3.6	13.7		
Минерални горива, мазива и сл.	112.8	162.0	49.2	43.6	3.1	11.7		
<i>од кои:</i>								
- нафта и производи од нафта	106.4	135.1	28.7	27.0	1.8	6.8		
- електрична енергија	2.8	23.7	20.9	8,4 пати	1.3	5.0		
Животински и растителни масла	5.6	5.8	0.2	2.9	0.0	0.0		
Хемиски производи	95.8	199.6	103.8	108.4	6.5	24.7		
<i>од кои:</i>								
- медицински и фармацевтски производи	37.9	42.9	5.0	13.2	0.3	1.2		
- хемиски материи и производи	4.4	108.0	103.7	24,8 пати	6.5	24.7		
Производи класирани по материјали	453.3	607.9	154.7	34.1	9.8	36.8		
<i>од кои:</i>								
- железо и челик	309.1	476.6	167.5	54.2	10.6	39.8		
- обоени метали	4.1	5.2	1.1	27.6	0.1	0.3		
- изработки од метали	46.8	33.6	-13.2	-28.2	-0.8	-3.1		
Машини и транспортни уреди	85.4	94.0	8.6	10.1	0.5	2.1		
<i>од кои:</i>								
- индустриски машини за општа употреба	12.6	30.0	17.4	137.7	1.1	4.1		
- електрични машини, делови-неспоменато	40.9	27.9	-13.0	-31.8	-0.8	-3.1		
- друмски возила	13.2	18.4	5.2	39.8	0.3	1.2		
Разни готови производи	443.4	442.2	-1.3	-0.3	-0.1	-0.3		
<i>од кои:</i>								
- мебел	18.7	20.3	1.6	8.3	0.1	0.4		
- облека	348.1	347.1	-1.0	-0.3	-0.1	-0.2		
- обувки	49.0	48.4	-0.6	-1.2	0.0	-0.1		

Табела 10

Салда на одделни категории во размената на стоки според СМТК во 2008 и 2009 година

САЛДА, СТОКИ	I-X 2009	I-X 2010	годишна промена		придонеси	
	во милиони евра		во милиони евра	%	процентни поени	%
ВКУПНО	-1,360.2	-1,260.0	100.3	-7.4	-7.4	100.0
Производи за храна	-159.4	-128.8	30.6	-19.2	-2.2	30.5
<i>од кои:</i>						
- месо и преработки од месо	-61.4	-53.6	7.8	-12.7	-0.6	7.8
- жита и преработки од жита	-24.9	-18.3	6.7	-26.7	-0.5	6.6
- овошје и зеленчук	48.6	76.6	28.0	57.6	-2.1	27.9
Тутун и пијалаци	94.9	87.0	-7.8	-8.2	0.6	-7.8
Сировини освен гориво	-20.0	2.5	22.5	-112.5	-1.7	22.5
<i>од кои:</i>						
- метална руда и метални отпадоци	4.6	16.8	12.2	265.4	-0.9	12.2
Минерални горива, мазива и сл.	-356.3	-390.8	-34.6	9.7	2.5	-34.5
<i>од кои:</i>						
- нафта и производи од нафта	-245.2	-296.4	-51.1	20.9	3.8	-51.0
- гас - природен или индустриски	-28.7	-43.1	-14.4	50.3	1.1	-14.4
- електрична енергија	-76.2	-36.4	39.7	-52.2	-2.9	39.6
Животински и растителни масла	-21.3	-23.4	-2.0	9.6	0.1	-2.0
Хемиски производи	-238.9	-224.2	14.7	-6.2	-1.1	14.7
<i>од кои:</i>						
- неорганско-хемиски производи	-3.6	-88.2	-84.5	24,4 пати	6.2	-84.3
- хемиски материи и производи	-33.3	68.9	102.2	-306.7	-7.5	102.0
Производи класирани по материјали	-247.9	-202.8	45.1	-18.2	-3.3	45.0
<i>од кои:</i>						
- изработки од неметални минерали	-12.9	-34.5	-21.6	166.8	1.6	-21.5
- железо и челик	134.2	252.3	118.1	88.0	-8.7	117.8
- обоени метали	-26.5	-62.5	-36.0	135.8	2.6	-35.9
- изработки од метали	-22.1	-27.7	-5.6	25.5	0.4	-5.6
Машини и транспортни уреди	-621.9	-582.8	39.1	-6.3	-2.9	39.0
<i>од кои:</i>						
- друмски возила	-163.1	-228.5	-65.4	40.1	4.8	-65.2
- останати транспортни средства	-39.4	-11.7	27.7	-70.3	-2.0	27.7
Разни готови производи	214.3	205.4	-8.9	-4.2	0.7	-8.9
<i>од кои:</i>						
- мебел	-3.9	-4.1	-0.2	6.4	0.0	-0.2
- облека	302.8	306.9	4.2	1.4	-0.3	4.2
- обувки	27.3	26.8	-0.5	-1.8	0.0	-0.5

Табела 11

Монетарни движења, ноември 2010 година

	30.09.2010	31.10.2010	30.11.2010	месечна промена (30.11.2010/31.10.2010)		годишна промена (30.11.2010/ 30.11.2009)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Парична маса М4	221,884	224,469	229,132	4,664	2.1	13.7
Готови пари во оптек ¹	15,945	16,068	15,585	-483	-3.0	7.7
Денарски депозити ²	100,026	102,023	105,024	3,001	2.9	18.9
Девизни депозити	105,914	106,378	108,523	2,146	2.0	10.0
Вкупни депозити	205,940	208,401	213,547	5,146	2.5	14.2
Примарни пари	45,724	48,452	47,277	-1,175	-2.4	6.4

¹ Се однесува на готови пари во оптек, без готовина во благајна на банките.² Вклучува депозитни пари и депозитни пари на останати финансиски институции кај НБРМ

	30.09.2010	31.10.2010	30.11.2010	месечна промена (30.11.2010/31.10.2010)		годишна промена (30.11.2010/ 30.11.2009)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Кредити на приватен сектор	188,609	189,365	190,133	768	0.4	7.5
Во денари	144,577	145,072	144,779	-293	-0.2	4.8
Во странска валута	44,032	44,292	45,354	1,061	2.4	17.3
Нето девизна актива на банките	-2,245	-1,296	563	1,859	-143.5	-163.9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12

Монетарни агрегати

(во %)

во %	период во однос на претходен период										годишна промена									
	2009					2010					2009					2010				
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	октомври	ноември	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	октомври	ноември	Кв.1	Кв.2
М0	-10.2	1.7	11.8	10	-4.3	7.9	-3.7	6.0	-2.4	6.4	-4.7	6.6	12.4	19.8	27.1	9.5	7.5	6.4		
М1	-13.5	1.8	0.6	9	-3.7	4.5	2.4	-0.01	0.44	5.2	-3.6	-4.5	-3.5	7.4	10.3	12.2	9.5	10.1		
М4	-2.6	0.8	2.0	5.9	1.7	4.6	0.7	1.2	2.1	6.6	1.2	-1.1	6	10.7	14.8	13.4	12.3	13.7		
М4-денарски дел	-9.5	-0.7	-1.7	8.3	1.4	6.6	0.5	1.8	2.1	-4.7	-11.3	-14.5	-4.4	7.04	15.0	17.6	16.2	17.3		

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Депозити на приватниот сектор*
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		30.11.2010	износ	%	износ	%
Вкупни депозити на приватен сектор*		211,217	5,145	2.5	27,570	15.0
Денарски депозити	Домаќинства	56,399	1,523	2.8	15,673	38.5
	Претпријатија	32,342	1,525	4.9	231	0.7
	Вкупно	102,694	2,999	3.0	17,671	20.8
Девизни депозити	Домаќинства	85,453	1,131	1.3	5,767	7.2
	Претпријатија	21,196	696	3.4	4,066	23.7
	Вкупно	108,523	2,146	2.0	9,900	10.0
Вкупни депозити на домаќинства		141,852	2,654	1.9	21,441	17.8
Вкупни депозити на претпријатија**		53,538	2,221	4.3	4,297	8.7

* Вклучува депозитни пари

** Се однесува на депозити на приватен сектор

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

Кредити на приватниот сектор
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		30.11.2010	износ	%	износ	%
Вкупни кредити на приватен сектор		190,133	768	0.4	13,244	7.5
Денарски кредити	Домаќинства	71,257	194	0.3	2,815	4.1
	Претпријатија	73,396	-480	-0.7	3,764	5.4
	Вкупно	144,779	-293	-0.2	6,567	4.8
Девизни кредити	Домаќинства	4,740	109	2.4	908	23.7
	Претпријатија	40,577	974	2.5	5,786	16.6
	Вкупно	45,354	1,061	2.4	6,677	17.3
Вкупни кредити на домаќинства		75,997	303	0.4	3,723	5.2
Вкупни кредити на претпријатија		113,973	494	0.4	9,550	9.1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

Каматни стапки
(во %)

	ноември 2010 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Каматна стапка на аукциите на благајничките записи (28 дена)	4.50	0.0	-4.5
Меѓубанкарска каматна стапка на пазар на депозити (МКДОНИА)	2.41	-0.04	-3.7
Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци*	4.50	/	/
	октомври 2010 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Пондерирани активни каматни стапки на банките	9.1	-0.1	-1.2
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките	6.7	-0.1	-0.7

*На 23.11.2010 се одржа аукција на тримесечни државни записи, после пауза од 16 месеци т.е претходната аукција беше одржана на 07.07.2009 година